

8

AVGUST
LETO IX
1935

*

POŠTA
10213788 v Ljubljani
7. VI. 1935

Poština plačana v gotovini.

PRIJATELJ

Mirno spanje Vam da zdravje!

Dandanes živimo vsi v razburljivih časih. Zato si ne kvarimo živcev, srca in prebavnih organov z nepravilno prehrano.

Izborna domača, zdrava hrana je

dr. Pirčeva sladna kava.

Prosimo Vas, primerjajte okus
dr. Pirčeve sladne kave
z drugim izdelkom. Dobro vemo, da Vam bo
dr. Pirčeva sladna kava
všeč in da bodo Vaši otroci z veseljem
in užitkom pili našo sladno kavo.

Dr. Pirčeva sladna kava
je izredno zdrava in redilna, ker
vsebuje mnogo lahko prebavljivih snovi.
Ne razburja srca in ne vpliva škodljivo na živčevje!

Poskusite dr. Pirčevo sladno kavo,
dajte jo Vašim ljubkim malčkom,
pa se boste uverili o dobrinah
dr. Pirčeve sladne kave.

ZAHTEVAJTE PRI VAŠEM TRGOVCU
dr. Pirčevo sladno kavo.

Ali ste že razmišljali o tem – zakaj baš Sargov KALODONT?

Ako hočete, da bodo Vaši zobje celo življenje zdravi in lepi, jih morate temeljito čistiti vedno znova, dan na dan. Ravno tu – v tem vsakdanjem naporu, ki ga morajo zdržati Vaši zobje, preti nevarnost, ki se ne sme prezreti. Zato se mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše.

3 PREDNOSTI

jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlicha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI SARGOV KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Za smeh

Glas srea.

Ona: Ako bi bila jaz finančni minister, bi odredila velik davek na samce.

On: «Ah, prav praviš, duša draga... človek ne more nikdar dovolj plačati svoje sreče!»

Reklama.

Stara trgovska hiša Svetina & komp. se pripravlja, da bi proslavila svojo petdesetletnico. Ob tej priložnosti vpraša Svetina prijatelja:

— Poslušaj, jaz bi rad napravil za to priložnost nekaj posebnega, kar bi ne stalo preveč, nekaj, o čemer bi tudi listi pisali, in kar bi hkrati razveselilo tudi moje uslužbence.

Prijatelj malo pomisli, potem pa pravi:

— Veš kaj! Obesi se! To te ne bo dosti stalo, listi bodo pisali o tebi in tvoji uslužbenci bodo veseli.

Ženska leta.

— Koliko let imate? vpraša sodnik neko damo.

— Ena in dvajset.

— To ni mogoče. Tudi jaz sem rojen tisto leto kakor vi, pa jih imam dva in trideset.

— Je že mogoče. Vsi ljudje ne živijo enako hitro.

*

Kozamurnik: «Rad bi vedel, kako je Brockhaus napisal svoj prvi leksikon?»

Piškur: «Čisto lahko! Najbrže se je bil nekoč sprl s svojo boljšo polovico, in kakor je že potem navada, je beseda dala besedo!»

*

«Gospod Gundula, kar čudno se mi zdi, da tako dobro poznate cene perutnini.»

«To ni prav nič čudnega. Prav danes je štirinajst dni, kar je napravila moja žena šofersko izkušnjo.»

Strah.

Neža bi rada prestrašila svojega moža, ki je prišel kakor po navadi precej pozno domov. Ko je stopil v vežo, se je hitro ogrnila v rjuho in mu zastavila pot.

«Kdo si?» jo je ves v strahu vprašal Jernej, njen mož.

«Duh sem...» je slovesno, z votlim glasom odvrnila gospa Neža.

«Hvala Bogu», se je oddahnil Jernej. «Mislil sem že, da je moja žena.»

Zdravnik: «Ali ste pili vodo eno uro pred jedjo, kakor sem vam bil zadnjič naročil?»

Kozamurnik: «Sem, gospod doktor. Vendar več ko sedem minut je nisem mogel piti, mislil sem že, da bom počil!»

*

Kdor zna.

Smolec nima nikoli denarja. Smolec zna mojstrsko vleči denar iz ljudi.

Toda nekega dne so vsi viri izčrpani.

Smolec si zna pomagati.

Vse svoje znance povabi k sebi in jih dobro pogosti.

«Ali si kaj podedoval, da si tako radodaren?» ga vpraša eden izmed njih. «Kar čudno se mi zdi, da nisi brez denarja.»

«Veš,» pravi Smolec, «nekaj denarja imam. Moja dekla je namreč takoj po vašem prihodu odnesla vse vaše plašče v zastavljalnico!»

Samomorilec.

«Za božjo voljo, kaj pa počenjate?» «Obesil se bom.»

«Potem pa si morate deti vrv okoli vratu, ne pa okoli trebuha.»

«Saj sem jo že poizkusil tako, pa me je preveč dušila.»

Proti *debelosti*

uporabljajte neškodljive

SLATINSKE TABLETE

za hujšanje,

sestavljene iz naravnih mineralnih soli in rastlinskih ekstraktov.

Proizvaja: apoteka

MR. BAHOVEC, L. UBLJANA

V vseh lekarnah 100 tabl. Din 48.—,
200 tabl. Din 74.—.

Reg. No. 142/3 od 10. VII. 34.

Pauerjevi keksi
so veselje otrok
in izreden užitek
odraslim

*

Čokolado, piškote, biskvite, vafeljne, napolitanke in vse druge dobre reči izdeluje moderna in higienično urejena tvornica

V gore
Na morje

Z O R A H O L ° M R A V E

edino pristno, zagamčeno na rastlinski osnovi, iz domačih žlahtnih sirov in napravljeno orehovo olje — preprečuje solnčne pege, čisti polt, izravnava gube, varuje pred solničnimi opeklinami, pospešuje delovanje kože, ji daje temno barvo in zdravo svežost. Originalna steklenica Din 7.50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Dva bahača.

«Veš, moj oče je postavil Triglav.»

«To še nič ni. Ali poznaš Mrtvo morje? Veš, kdo ga je ubil? Moj oče!»

Med prijateljicami.

«Da bi mene kakšen moški poljubil? ... Zakričala bi!»

«A, zato si zmeraj tako hripava!»

B. Pauer d. z. o. z. LJUBLJANA VII, CELOVŠKA C.

SEDAJ JE ČAS...

Prav rado se zgodi, da kdo ob svojih dnevnih skrbih in pre zaposlenosti pozabi na plačilo naročnine. Zato je tupa tam potrebno, da se zamudniki na to pozabljivost opozore. Prijetno to ni nam, še manj pa naročniku. Mi imamo z opominjevanjem stroške, naročnik pa jezo.

Zato tiste redoljubne naročnike, ki naročnino redno plačujejo, visoko spoštujemo. Spoštujemo pa tudi tiste, ki nas prosijo, da naj na naročnino mesec ali dva počakamo. Seve, tudi pozabljivost je opravičljiva, če se primeri enkrat ali dvakrat. Ni pa lepo, če naročnik iz same udobnosti ne nakaže dolžnega zneska. Prijazno pismo, če mu ga pišemo enkrat, nič ne zaleže; če mu pišemo dvakrat, trikrat in če ga opozorimo na njegovo obvezo in dolžnost še četrtič, pa je do smrti užaljen. Hvala bogu, da takih naročnikov ni veliko. In prav te prosimo, naj imajo toliko uvidevnosti in poravnajo vse svoje zaostanke. Bodimo si dobri prijatelji in ne zakrknjeni sovražniki. Saj ni tako težavno, nakazati vsak mesec tisti znesek, ki ste se ga obvezali, da ga boste plačevali za list in naročeno zbirko knjig.

Letos smo že vsem poslali osem števil *«Prijatelj»*, šest leposlovnih (600 strani) in šest rodbinskih knjig (600 strani). Na ovitku lista je vedno označeno, katera knjiga je priložena. Če kdo ni vsega prejel, naj to takoj naznani, da uvedemo reklamacijsko postopanje. Do konca leta prejmete še štiri številke in pa štiri knjige. Vsega skupaj boste prejeli deset leposlovnih (1000 strani) in deset rodbinskih knjig ter 12 številke revije *«Prijatelj»*.

Sedaj je torej čas, da tisti, ki imajo kaj zaostanka, zaostanek takoj nakažejo. Položnica je v knjigi. Prosim, ne pozabite na nas! Želimo Vam vesele počitnice!

Založba.

Da ne bo pogrešk

Uprava Vas prosi tole:

1.) Kadar se preselite ali kadar je Vaš naslov pomanjkljiv, nam to sporočite vselej štirinajst dni prej, preden izide list. Zapišite razločno svoj stari in novi naslov.

2.) Kadar kateri naročnik ne prejme lista ali knjige o pravem času, naj to takoj sporoči upravi; napiše naj razločno svoje ime. List in knjige je treba reklamirati v 14 dneh po izidu, ker kasneje list kakor knjige poidejo.

3.) Če ste list in knjige vrnili, sporočite obenem z dopisnico, zakaj ste jih vrnili.

4.) Kadar naročate knjige, nakažite vselej tudi zanje določeni znesek.

5.) Kadar hočete nasvetov, priložite vprašanje tudi za 4 Din znamk.

6.) Če ste položnico založili, dobite drugo na najbližnjem poštnem uradu. Na takšno pošto položnico napišite: *«Prijatelj-uprava Ljubljana»* in čekovno številko 16.104.

7.) Vsak mesec, ko prejmete svoj list, se vprašajte tole:

Ali sem že poravnal naročnino vsaj za en mesec naprej?

Ali sem že pridobil za *«Prijatelj»* vsaj enega novega naročnika?

8.) Naročnina:

12 številke revije *«Prijatelj»* Din 62—,
za naročnike zbirke samo Din 32—

10 leposlovnih mehko vezanih knjig 100—

10 rodbinskih mehko vezanih knjig 62—

Za vezavo v platno po dva dela skupaj
se doplača za vsako zbirko po Din 60—,
torej obe zbirki 120—

Skupaj Din 319—

Uprava.

Nekoč je bilo treba tudi te tako drgniti

Kajti drugače ni bilo mogoče očistiti vrčev in kotlov, da bi se zopet svetili. Saj so bili napravljeni večinoma iz kositra ali tolčenega bakra, ki so se morali močno drgniti s pepelom ali peskom, da so postali zopet bleščeči. V tem oziru so gospodinjice danes na boljšem kot je bila njihova prednica na tej stari sliki. Ni se jim treba več toliko mučiti. Čistilno sredstvo VIM očisti brez truda, v najkrajšem času in prizanesljivo vso posodo v hiši.

Danes se vzame enostavno

VIM

čisti boljše in navadne predmete

Debeluh na potovanju.

Lablache, znani basist pred sto leti, je bil neizmerno debel. Ko si je hotel ogledati Dunaj in je poklical voz, ga je vprašal voznik:

«Ali naj vas peljem vsega naenkrat?»

Novi smrtni žarki.

Smrtne žarke odkrivajo po svetu vsako leto, vendar se pa potem vselej izkaže, da niso smrtni. Prvi, ki je zbudil z njimi dosti pozornosti, je bil Anglež Matthews, vendar pa se je kmalu izkazalo, da z njimi še miši ni bilo mogoče ubiti. Lani je tudi naš ameriški rojak učenjak Tesla razglasil, da je odkril njih bistvo, toda javno jih ni dal preizkusiti. Nedavno se je govorilo, da jih imajo tudi Nemci in da so delali z njimi poizkuse, ki so se posrečili. Zdaj je prišel naposled italijanski izumitelj Marconi in začel z nekimi žarki ustavljati avtomobilske in druge motorje.

Televizija.

Gledanje na daljavo so v laboratorijih že pred leti poizkušali. Pred kratkim so odprli v Berlinu prvo javno »gledališče« na daljavo, ki ga je obiskalo po 3000 ljudi na dan. V Ameriki mislijo začeti izdelovati poceni aparate za gledanje v daljavo. Filmske družbe bodo že drugo leto oddajale brezžično svoje filme in lastniki sprejemnih aparatov bodo potem lahko sedeli ves dan doma »v kinu« in gledali vse produkcije za malenkostno odškodnino.

Električne baterije za žepne svetilke in anodne baterije znamke

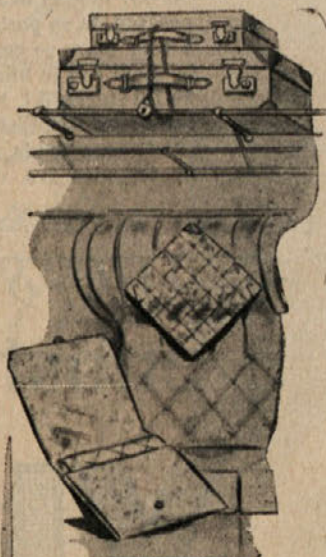
Penkala

trajajo dolgo zaradi
velike kapacitete
za regeneracijo.

✱

Zahtevajte samo baterije Penkala!

Za
prijetno
potovanje

potrebujete elegantne in
praktične kovčege, torbice
za potovanje, nahrbtnike,
aktovke itd.

Vse to dobite po nizki ceni
iz tovarne

ZORN, D. Z O. Z.

Ljubljana, prodajalna
Pred Škofijo 21 (magistrat)

Tovarna: Lepodvorska ulica 23. Telefon 31-81.

Osvežujoča pijača

ima nalogo, da vsled velike vročine utrujeni organizem zopet poživí. Vsled velike vročine ali sporta utrujeni organizem pa bi bilo treba ne samo poživiti, marveč tudi okrepiti.

V to svrho je posebno prikladna Ovomaltine, ki izpolnjuje obe zahtevi. Ovomaltine osvežuje in krepi in dovaja hkrati organizmu popolne hranilne snovi, zakaj prav v veliki vročini ne more organizem prenesti običajne hrane.

hladna
OVOMALTINE

se lahko in hitro pripravi v čaši Ovomix, ki je v ta namen nalašč pripravljena in ki ima še to prednost, da je v njej prirejena Ovomaltine veliko okusnejša.

Čaša Ovomix se dobi povsod, kjer se prodaja Ovomaltine, za Din 10.—.

V vročih poletnih dneh lahko uživamo Ovomaltine ne samo za zajtrk in južino, ampak je tudi čez dan, če jo shladimo na ledu, osvežujoča pijača.

V ordinaciji.

«Gospod doktor, rekli ste mi, naj pokažem jezik, pa ga še pogledali niste.»

«Da, ker ni bilo potrebno, draga gospodična. Hotel sem samo v miru napisati recept.»

Hudobno.

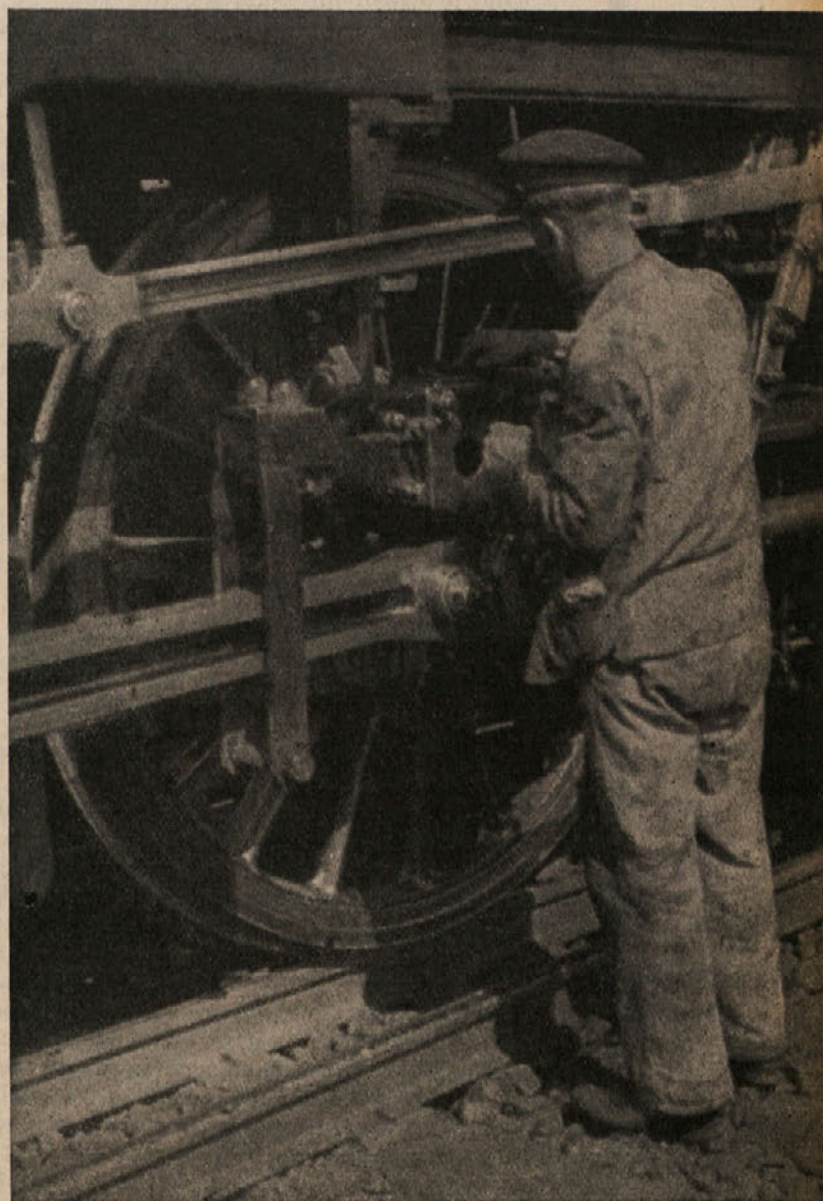
«Pomisli, Marica, kako sem se nocoj prestrašila. Sanjalo se mi je, da je žival, iz katere je moj kožuh, iznenada oživela in me napadla.»

«Oh, Milka, kdo se bo pa zajca bal!»

PRIJATELJ

ILUSTRIRANA REVIJA ŠTEVILKA 8 AVGUST 1935 LETO IX

Harfa tehnike

Majhen mož z veliko odgovornostjo

A N T O N I N G O L I Č :

Mlada leta

(Nadaljevanje.)

Prižgal je luč.

Pohištvo se je zasvetilo kakor zrcala.

Dve postelji sta ga pričakovali.

Tine je ugasil luč, se slekel in legel.

Poleg njega je stala neodgrnjena Martina postelja.

Najrajši bi se bil razjokal.

Drugo jutro je dejal oče Tinetu, naj gre v shrambo za pohištvo, če hoče videti, kaj imajo novega.

Tine jo je odklenil in vstopil. Na eni strani je stala belo prepleškana spalnica, na drugi — ob prvem oknu — pa nov skobeljnik, za spoznanje manjši od onih, ki so jih imeli v delavnicah. Ob njem pa je na steni visela omarica. Tine jo je odprl. Bila je polna novega mizarskega orodja. Obliči, dleta, svedri, kladivo, klešče in v predalčkih manjše orodje.

Tine si je ogledoval vse po vrsti. Že od nekdaj si je želel, da bi imel skobeljnik z vsem orodjem. Ko je hodil v osnovno šolo, ga je imel, potem pa ga je oče prodal.

Kotnik se je prismehljaval do vrat.

«Kako se ti zdi?»

«Lepo, oče! Za koga ste napravili?»

«Za gospoda profesorja, če bo kdaj imel čas za delo, s katerim se je ukvarjal vse življenje njegov oče.»

Tine je pristopil k očetu in ga ujel za roko:

«Hvala vam, oče!»

Kotnik se je čez čas naslonil na skobeljnik in pripovedoval, kako je pred leti napravil prav takega nekemu sodniku v Mariboru, čigar oče je bil tudi mizar. Nato mu je po vrsti razkazal vsak kos orodja in mu govoril o vsem, kar je orodje zbudilo v njem.

Če že ni mizar, pa naj vsaj včasih prime tudi za oblič in žago. Kakšno stvar si lahko sam napravi, in vedno itak ne more tičati v knjigah. Saj je les nekaj lepega, resničnega in živega; ko ga primeš v roko, ga začutiš v dlaneh, in zadiši ti. Oblaš ga in žagaš in iz njega rasejo najčudovitejše stvari. In v vsem te uboga, če imaš sigurno in spretno roko. Nekaj dni, pa stoji pred teboj omara, postelja, okno, vrata. V srcu ti postane lepo, samo ti veš, kako je to nastalo. In še čez leta, če srečaš delo svojih rok, ti postane lepo, pogledata se in pozdravita kot stara znanca. Daleč naokoli, od Potočja pa do Ptuja, Maribora in Slovenske Bistrice ni vasi, kjer bi še ne bil delal. Ali okna in vrata ali pohištvo ali pa vsaj krsto. Če pride v kakšno vas, se kar spomni, kaj in kje je delal, četudi je minilo že deset, dvajset let. Posebno v mlajših letih, ko je začel na svoje, je

prehodil vse bližnje in daljne vasi. Sedaj tega ni več treba. Ljudje pridejo sami in naročijo. Seveda iz vasi ne več toliko, ker je v vsaki peti hiši mizar. Toda iz Ptuja in Maribora pa vedno več. Saj je napravil v Mariboru že kakih dvajset vil. Vsako leto po pet do sedem. No, edino letoš samo eno. Saj letos skoraj nič ne zidajo. Pa bo že bolje in stroji bodo spet po ves dan brneli. Kar dolgočasno je sedaj v delavnici, ko ni toliko ropota in hrušča. Nič ne diši več tako po lesu in kleju, kakor je še lansko leto. Ne more delati, ko je vse tako mirno okoli njega. Včasih mu je, da bi kar pustil vse skupaj.

Tine je ogledoval orodje, poslušal očeta, tudi njemu je bilo, da bi pustil vse skupaj in odšel nekam daleč.

Tisti popoldan se je Marta žalostna vrnila iz Tihonc.

Saj je pisal, da bo prišel, pa ga ni bilo.

Vse ji je postalo spet žalostno in mračno.

Še en dan bo morala čakati!

Tedaj se je nasmehnila.

Od hiše je prihajala Martica. Velikega medveda je držala v rokah, ko pa je njo zagledala, ga je spustila na tla in stekla proti nji.

«Mama! Mama!»

Marta ji je hitela nasproti in si jo vzdignila v naročje.

«Veš, tega grdega očka še sedaj ni.»

Martica se je smehljala in vzklikala:

«Očol! Očol!»

«Da, očka še ni; jeli, da je grd, da ne pride k nama, ko sva tako pridni?»

«Očol! Očol!»

Čez čas jo je postavila na tla. Ob vrtu se je prikazal Pazi in veselo mahal z repom ter se dobrikal Martici, ki je takoj skočila k njemu in ga začela vleči za ušesa.

Marta pa je odšla v hišo.

Stopila je najprej na desno, kjer je bila majhna sobica, ki je služila za kuhinjo; sredi nje je stal star železen štedilnik, ob strani predalniki s posodo, ob eni steni postelja za služkinjo Marijo, ob drugi pa miza s stolčki. Pogledala je, če je vse lepo v redu. Prejšnji dan je Marija umila tla in obedve sta vse očistili, da bo lepo, ko pride Tine. Potem je šla v prednjo sobo. Sredi nje sta stali dve preprosti postelji, ob Martini strani pa še majhna Martičina postelja, v enem kotu kmečka peč, v drugem pa omara. Skromno je bilo, a Marta je preletela vse z ljubečimi očmi; ko bo Tine tu, bo vendar tako lepo.

Sedla je za Tinetovo mizo ob oknu in se, gledajoč v zahajajoče solnce, domislila tistih časov, ko je Tine tu presedel vse dneve in študiral.

O, kako težki so bili zanjo tisti časi! Ko je prišla opoldne izmučena iz šole in si tako želela Tinetovih besed, je on odšel sem, ona pa je morala ostati v kuhinji. Če pa ji je včasih postalo preveč hudo, je vendar prišla k njemu, ga objela in mu sedla na kolena. Tine se je izpočetka ni

brasil, po ure in ure sta tako presedela. Toda čez mesece je postal trši, kar morala je iti, komaj da jo je poljubil. Pozneje se je celo začel zaklepati. A tega ni mogla prenesti, trkala je na vrata in klicala, dokler ni odprl. A poljubiti je ni hotel.

No, res, otročja je bila. Vedela je, da Tine ne more študirati, če ga venomer nadleguje, toda preveč rada ga je imela, da bi mogla ostati eno samo uro brez njega.

Pa tudi Martica ga je motila pri študiju.

Res, grdi sta bili obe. Zato sta se večkrat sprla, kar groza jo je, če se spomni tistih trenutkov. Tine ni sicer kričal nad njo, a pogledal jo je tako prezirajoče, da se je v njej kar dvignilo in je morala kričati. A ko se je pomirila, je videla, da nima prav. S solzami v očeh je prišla k Tinetu. Izmirila sta se. A tisti prezirljivi pogled ima Tine vedno pripravljen, če le kaka malenkost ni prav ali če se le za hipec razjezi nad kako stvarjo. O, da bi se ne! Toda zadnja leta je postala tako nervozna in jezljiva, Tine pa tega ne more trpeti.

Toda sedaj se mora poboljšati. Sedaj bo imel tudi Tine več časa zanjo, ne bo več študiral, vedno bo pri njej, kakor tiste mesece pred poroko. In spet jima bo lepo ko nekoč.

Da, bo, bo! Mora biti, saj se vendar imata rada. O, kako ga ima ona rada!

Mrak je že prepredel sobo. Marta je še vedno sedela ob oknu in strmela skozenj.

Ah, zakaj ga še ni, da bi videl, kakšna je sedaj njegova ženka! Saj ne bo mogel verjeti, da je to ona, tako bo pridna, popustljiva in ljubezniva.

Tedaj je vstala in stopila k svoji postelji ter jo odgrnila.

Potem še Tinetovo. Na blazini je ležala Tinetova nova nočna srajca, ki mu jo je pred tednom sešila in vezla.

Razgrnila jo je. Rdeči nagelj se je nejasno odražal na desni strani iz belega platna.

Uvezla mu ga je, da bi se spet začeli tisti lepi dnevi rdečih nageljnov.

Po večerji je šla takoj spat. Martica je že spala v svoji postelji, a Marta jo je vzela k sebi. Tako hudo ji je bilo sami. Mislila je o Tinetu in o tem, kako se bo sedaj začelo novo življenje zanjo, zanj in za Martico.

II.

Tine je ves teden poležaval na Oglenšaku, se igral z Martico, sanjaril ob Marti in se kopal v solncu. Po šestnajstih letih je bil prost šole! Kakor bi se šele sedaj zbudil v življenje.

Dobro sta mu dela mir in tišina, ki sta vladala okoli njihove male hišice. In Marta je bila kakor prerrojena, vsa je bila kakor pred leti. Pa tudi sam je bil takšen. Živela sta kakor v tistem času. Sprehajala se, poležavala, sanjerala in se ljubila.

Marta je kar vriskala od sreče.

Sedaj ima spet vsega Tineta! Sedaj bo vedno samo in popolnoma njen! Kamorkoli bo šla, bo z njo, kadarkoli bo za minuto časa, bo prišel k nji, jo objel in ji povedal kaj lepega. Na nič drugega

ne bo mislil kakor nanjo, govoril bo samo o njej in živel samo zanjo. Nekaj mesecev bo tu ob njej, potem dobi službo, in čez čas odide tudi ona za njim. Živela bosta kje blizu mesta, ona bo poučevala v vasi, on pa v mestu. Kadar ne bosta v šoli, bosta vedno skupaj. Nič ne bo treba Tinetu več študirati; ko bo prišel domov, bo sedel k nji in ostal pri njej do drugega jutra! Oh, ko pa je tako lepo, če sedi ob njej, jo boža, pripoveduje kaj in jo poljublja! Čez leta, ko si bosta kupila vse potrebno za gospodinjstvo in bo on zaslužil nekaj več, pa bo ona pustila šolo in se posvetila samo domu, Tinetu, Martici in še komu, ki bo gotovo še prišel! Tedaj pa ne bo srečnejše žene od nje!

Ob koncu šolskega leta pa so odšli v Potočje na počitnice. Prvi mesec bodo pri Kotnikovih, drugi pa pri Lužarjevih.

Ko je prišel Tine domov in ga je od vseh strani obdalo ropotanje iz delavnic, se je zbudilo v njem silno veselje do dela. Kakor tedaj v otroških letih ga je gnalo v delavnico, da je prisluškoval obličem, kladivom, žagam in strojem. Zastudilo se mu je brezplodno tavanje in govoričenje, zahotelo se mu je dela.

Da bi držal v rokah oblič in ga vodil po deski, da bi držal v rokah žago, ki bi se zajedala v les, da bi vihtel kladivo nad žeblijem ali dletom!

In tudi ni mogel posedati, ko je mati ves dan delala, ko je v delavnicah ropotalo in pelo od jutra do večera, čeprav ne tako hrupno ko pred leti, a njemu se je zdelo še lepše, ker se je ločil glas posameznega orodja in ga je še bolj spominjalo na njegova otroška leta, ko so bili v delavnici samo trije skobeljniki.

Že drugi teden si je postavil svoj novi skobeljnik v drugo delavnico in se lotil dela.

Najprej je začel z majhno mizico za Martico.

Izpočetka mu oblič ni hotel biti pokoren; Tonček in Lojzek sta se mu posmehovala, ko ni in ni hotelo biti lepih oblancev iz njegovega obliča, toda prišel je oče, mu nabrusil oblič, pokazal, kako naj dela, in je šlo. Oblič je pel. Žaga je pela. Kladivo je bobnelo.

Včasih sta prišli še Marta in Martica.

«Ste zadovoljni z novim mizarjem?»

«Vidi se, da ima univerzo, pa bo že šlo», se je nasmejal Kotnik.

Zvečer je sedel Tine k očetu na klop pred hišo in poslušal zgodbe iz njegovih pomočniških in vojaških let.

K Lužarjevim skoraj ni utegnil, zato ga je Marta čez nekaj dni opozorila, naj vendar gre, ker je mama nejevoljna.

Tine je še tisti dan šel, da ne bo prepirov kakor vsake počitnice, ker je Lužarica bila ljubosumna, če so bili pri Kotnikovih, sama pa se jih je tudi kmalu naveličala. Lužarica ga je sprejela zviška, ker je prišel prav takšen, kakršen je bil v delavnici: bos, z razpeto srajco in modrim predpasnikom, pomazanim s klejem in barvami.

«Obul bi se že lahko in odložil predpasnik, saj nisi vajenec, marveč profesor!» (Dalje prihodnjic.)

N O Č P R I K A Z N I

Ivan Petrovič Panihidin nam je pripovedoval svojo zgodbo:

Bilo je v ledeno hladni zimski noči. Vračal sem se od svojega prijatelja, kjer smo imeli dolgo spiri-
fistično sejo. Pot me je vodila po temnih, nerazsvetlje-
nih ulicah, tako da sem moral skoraj tipati okoli sebe.
Stanoval sem v Pokopališčni ulici, najbolj zapuščenem
koncu predmestja Arbata.

«Pripravi se na smrt: tvoja zadnja ura je odbila!»

Tako mi je bil dejal Spinoza, ki sem ga bil pri seji
poklical. Teh besed sem se spet spomnil, ko sem se v
vlažno mrzli noči vračal skozi vihar domov. Ne veru-
jem v spiritizem, toda že samo misel na smrt me spravi
v slabo voljo. Tudi takrat me je. Srce mi je prevzel
čuden, nenavaden strah. Nisem praznoveren, toda hitel
sem, da bi prišel čim prej domov. Še ozreti se nisem
upal. Prepričan sem bil, da bi bil za seboj zagledal
smrt ali pa vsaj kakšno prikazen.

Tega nezanesljivega občutka strahu se še takrat ni-
sem mogel otresti, ko sem prišel v četrto nadstropje,
odprl vrata svojega stanovanja in stopil v temno sobo.
V peči je zlovešče žvižgal veter. «Če se Spinoza ni zmo-
til, bom še nocoj pri tej grozo zbujačo godbi umrl,»
sem si dejal. Močan sunek vetra se je pogнал v streho.
Nekje so se odtrgale oknice in zagrmelo s truščem na
ulico. Dimnik moje peči je hreščaje klical na pomoč.

Ko sem prižgal vžigalico in se ozrl po sobi, sem
opazil nekaj strašnega, tako groznega, da so se mi
lasje naježili.

Sredi moje sobe je stala — krsta!

Drobni plamen vžigalice je gorel samo nekaj se-
kund, toda obrise krste sem prav razločno videl. Krsta
je bila rožaste barve. Sredi pokrova je imeja težak
pozlačen križ in ob strani dragocene držaje. Mera je
morala biti izbrana za srednje velikega človeka...

Kakor blazen sem zbežal iz sobe in planil v grozi po
stopnicah. Na hodnikih in po stopnicah je bilo temno
kakor v rogu in pri vsakem drugem koraku sem se
spotaknil čez svoj kožuh. Da si nisem takrat zlomil
tilnika, se mi zdi še dandanes uganka. Ko sem prišel
na cesto, sem se naslonil ob mokro cestno svetilko, da
bi se nekoliko pomiril. Srce mi je razbijalo, kakor bi
ga bilo hotelo razgnati, in dih mi je zastajal...

Če bi bil dobil sredi svoje sobe ogenj, razbojnika
ali pa steklega psa, bi se ne bil tako hudo prestrašil.
Tudi če bi se bil vdrl strop, če bi se bila stena po-
drla ali tla vgreznila, bi se mi ne bilo zdelo nič poseb-
nega. Vse bi bilo še nekako prirodno, razumljivo. Toda
odkod in kako pride v stanovanje ubogega, neznatnega
uradnika dragocena krsta?

Ali je prazna?

Ali morda kdo leži v njej?

Kako moreča, vznemirljiva so bila taka vprašanja.
Morda se je zgodil kakšen zločin?

O vseh mogočostih sem premišljeval. Če me ni
doma, so vrata zmeraj zaklenjena. Samo moji naj-
boljši prijatelji vedo, kje skrivam ključ do stanova-
nja, in ti mi ne bodo poslali krste! Mogoče je pa, da
se je prodajalec krst zmotil v vratih?...

«Duhovi so mi prerokovali smrt», sem spet pomislil.
«Ali so mi kar oni poslali tudi krsto? Oh, kaj, ne-
umnost!» sem samega sebe miril. «Gotovo je bilo vse
skupaj le optična prevara. Slabe volje sem prišel do-

mov. Ali je potem čudno, da so moje zbegane oči za-
gledale krsto v sobi?»

Dež me je bičal v obraz in veter je jezno brskal po
mojem kožuhu. Bil sem že do kože moker in zeblo
me je.

«Dobro bi bilo, če bi kam šel», sem si dejal. Toda
kam? Nazaj domov? — Prepričan sem bil, da bom
spet zagledal krsto v sobi, in tega bi ne bil mogel dva-
krat prenesti... Čisto sam v sobi s krsto, v kateri
morda celo kdo leži, — ne, saj bi se mi zmešalo!

Toda prav tako nemogoče je bilo tudi to, da bi ostal
v tem naliivu, v tem mrazu na cesti. Tako sem se od-
ločil, da pojdem za to noč k svojemu prijatelju, ki
ni stanoval niti preveč daleč. Ni ga bilo doma. Nekaj
časa sem trkal na njegova vrata, potem pa sem v temi
poiskal ključ, ki je visel na žeblju, odklenil vrata in
stopil v stanovanje. V temi sem se pritipal do divana,
omahnil nanj in kar obležal. Zvonovi iz Kremlja so se
oglasili. K polnočnici so klicali. Hitro sem prižgal vži-
galico. Soj, ki je osvetlil sobo, me je spet vsega zbe-
gal. Kriknil sem, se opotekel skozi vrata in planil po
stopnicah.

V prijateljevi sobi sem zagledal — krsto!

Le da je bila to pot dvakrat tolikšna kakor v moji
sobi in njena rjava barva je bila še mračnejša. Da je
bilo vse skupaj samo optična prevara, sem bil zdaj
trdno prepričan. Saj vendar ne more biti v vsaki sobi
krsta! «Najbrže so moji živci bolni... Blazen sem...
Zakaj?... Kako?... Spiritistična seja! Spinozove be-
sede!»

V grozi sem se zgrabil za glavo.

«Moj Bog! Kaj zdaj?»

Kolena so mi klecala in zeblo me je, zakaj kožuh
in kučmo sem pustil v prijateljevi sobi. Da bi se obr-
nil in šel ponjo — toliko moči nisem več imel. Tedaj
sem se k sreči spomnil drugega prijatelja, ki je sta-
noval v bližini. Bil je doktor Pagostov, ki se je tudi
udeležil naše spiritistične seje. Naravnost k njemu
sem zavil. Pri Pagostovu pa so moji živci doživeli nov
udarec. Šel sem namreč v peto nadstropje. Izenada
sem začul strašen trušč. Nekdo je tekal okoli kakor
obseden in naposled zaloputnil vrata za sabo.

«Na pomoč!» je zatulil pretresljiv glas. «Na pomoč!
Hišnik!»

Trenutek nato je že zdrevila mimo mene temna
senca z odpetim kožuhom in brez pokrivala.

«Pagostov!» sem zaklical za njim. «Pagostov! Ali
ste res vi? Kaj pa se vam je primerilo?»

Obstal je in me krčevito pograbil za roko. Bil je
mrtvaško bled, lovil je sapo in se tresel kakor tre-
petljika.

«Panihidin, ali ste res vi?» je vprašal z drhtečim
glasom. «Ali ste prav zares vi? Saj ste bledi kakor
prikazen! Ali pa ste morda res prikazen! Moj Bog, saj
bi vas človek ne spoznal!»

«Kaj pa je z vami? Saj ste kakor živ mrlič!»

«Najprej se moram malo zbrati... Oh, tako sem
vesel, da vas vidim... če niste tudi vi optična pre-
vara. Ta prekleta seja! Tako je zmedla moje živce,
da sem... pomislite... prišel domov in zagledal v
svoji sobi... veste, kaj? In sredi sobe! Krsto!»

Svojim ušesom nisem verjel. Prosil sem ga, naj
svoje besede ponovi.

«Da, resnično krsto», je dejal in omahnil izmučen na stopnice. «Nisem strahopeten in boječ, toda verjemite mi, da bi se še sam hudobec prestrašil, če bi se po spiritistični seji doma spotaknil čez krsto.»

Jecljaje sem mu začel pripovedovati, kaj se je zgodilo z menoj. Presenečeno sva strmela drug v drugega. Da bi se prepričala, da ne sanjava, sva začela drug drugega ščipati.

«Ker naju oba boli,» je naposled menil doktor, «je torej dokaz, da bediva in da se nama ne sanja. Zato tudi krste ne morejo biti samo privid, ampak prave, resnične krste. Kaj bova torej morala storiti, prijatelj?»

Dobro uro sva že stala na hladnem mostovžu. Posvetovala sva se in pri tem naju je strašno zeblo. Naposled sva sklenila zbuditi hišnika in iti z njim skupaj v doktorjevo stanovanje. Tako sva tudi storila. Ko smo stopili v sobo in prižgali svečo, smo zagledali na sredi krsto z zlatimi oboji in okovi.

«Zdaj moramo pa zvedeti,» je zajecjal doktor, ki je drhtel po vsem telesu, «ali je krsta prazna, Morda je v njej kakšen prebivalec?»

Po dolgem obotavljanju se je hitro sklonil, se v nestrpnem pričakovanju in grozi ugriznil v ustnice in z naglo kretnjo dvignil pokrov. Vsi hkratu smo pogledali v krsto...

Bila je prazna. Nobenega mrliča ni bilo v njej, pač pa pismo s tole vsebino:

Guy de Maupassant:

URA VEROUKA

Zadnja ura. Težki solnčni žarki se pasejo na sivem zidu, na razrezanih klopeh in na učencih. V svetlih pramenih pleše prah. Skozi priprta okna prodira moreče pritrkavanje zvonov. Glave učencev so trudno sklonjene. Kakor bi vsi spali. V srih jim je temno in mračno. Trudne misli jim blodijo po prostoru. Profesor stoji za katedrom in pripoveduje. Kadar prestane, da si oslini suhe ustnice, zavlada v razredu popolna tišina, da čuješ brenčanje muh. Profesor razlaga o čistosti. V prvi klopi sedi droben fant z bledim obrazom. Njegove oči pozorno spremljajo muho, ki leze čez knjigo. Pred senco se je ustavila, si z nogama poravnala glavico, pogladila peroti ter odletela. Pozorno jo spremlja, dokler je ne zgreši. Njegove misli iščejo predmeta, ki bi se ga lahko oprijele.

V prvi klopi na levi sedi sključeno dekle z ostrim profilom in s svinčnikom v roki sledi po knjigi profesorjevim besedam ter zdaj pa zdaj kaj podčrta. V predzadnji klopi sedi orjak s silno širokim čelom. Njegovi okorni prsti se oklepajo svinčnika, ki drsi po knjigi in riše najrazličnejše geometrijske like in ornamente.

Za njim sedi dolg suh fant z zmrščenimi lasmi. Pod klopjo bere. Menda Karla Maya ali kaj sličnega. Zdaj pa zdaj pogleda na kateder, ali ga profesor ni morda opazil.

Profesor je obrnil list, pogledal na uro in prešel na poglavje o sramežljivosti. Tisti iz prve klopi se je zamislil. V parku se je pogovarjal s tisto črnolaso učiteljico, ki ga je pri «Grofici Marici» tako lepo pogledala. Nasmehnil se je. Orjak v predzadnji klopi se je spomnil na «nezadostno» v matematiki in počekal vse ornamente. Toda svinčnik mu je zdrknil iz rok, padel na tla in se z neprijetnim ropotom zakotalil pod sosedovo klop. Ves se je stresel. Profesorjev obraz je izpreletel nervozen trepet:

Ljubi Pagostov!

Moj tast je zašel v hude denarne težave. Do vratu tiči v dolgovi. Če že ne jutri, pride prav zanesljivo pojutrišnjem sodni sluga, ki bo vse zarubil. S tem bi pa bilo njegovega in tudi mojega blagostanja konec. Včeraj smo imeli družinsko posvetovanje in smo sklenili, da rešimo vse premoženje, kar nam ga je še ostalo. Kakor veš, je moj tast izdelovalec krst in je naložil vse svoje premoženje v rakve. Zato smo se odločili, da bomo najdragocenejše krste skrili. Obračam se nate, dragi prijatelj, da nam tudi ti pomagaš rešiti premoženje. Ker sem trdno prepričan, da mi ne boš odrekel, ti pošiljam krsto. Ostane naj pri tebi, dokler ne pošljemo ponjo. Vsakemu dobremu prijatelju sem poslal po eno, ker se zanašam na njih prijaznost in postrežljivost.

Tvoj

Ivan Čeljustin.»

*

Po tem dogodku sem moral tri mesece zdraviti svoje živce. Moj prijatelj (zet izdelovalca krst) je rešil svoje premoženje in tudi svoje dobro ime. Zdaj ima lasten pogrebni zavod in kupčuje z nagrobnimi kamni, toda še zmerom je neprestano v hudih denarnih težavah. Vsak večer, kadar se vrnem domov in stopim v svojo sobo, pa se zbojim, da bi ne zagledal pri svoji postelji — nagrobni kamen ali pa mrtvaški oder.

«Kdo se igra s svinčnikom? Pazite vendar!»

Fant, ki je bral Karla Maya, je namudoma zaprl knjigo in jo potisnil pod klop. Žbal se je, da velja profesorjeva nevolja njemu. Ko se je pomiril, so zaplavale njegove misli v prerijo ponosnim cow-boyem nasproti. Dekle v prvi klopi je hitro odložilo svinčnik in se zagledalo v tablo, kjer je ostal od prejšnje ure še matematičen račun.

Tedaj pa je tuja beseda presekala zrak. V bog ve kaki zvezi je profesor rekel: «...gola ženska.» Vsi so se zgenili.

Tisti dolgi s Karlom Mayem je sklonil glavo. Namesto konjenika s širokim klobukom je prihajala preden gola ženska. V vsej preriji sta bila tako strašno sama...

Dekle z ostrim profilom je vzdihnilo in pogledalo na križ nad tablo in stopil je pred njo goli Krist. Zagnusil se ji je. Stisnila je ustne. Orjak v zadnji klopi je zazelhal.

Oni prvi blede se je stresel. Kakor bi bil padel iz strašnih višin. Pred oči mu je priplavala fotografija. Bogve, kje in kdaj jo je videl. Precej dolgo je menda že od tega, a ni je še pozabil.

Profesor je nadaljeval (sedaj so ga čuli vsi): «In ker smo vsi ljudje slabi, bi umetniki ne smeli oblikovati golih teles. In naj se jim zdi golo telo še tako lepo, človek, ki ga opazuje, v njem ne bo gledal zgolj lepote.»

V tistem bledem v prvi klopi je kljubovalo. Kaj res ni poti? Zakaj je to tako strašno? Saj pravijo, da je človek ustvarjen po božji podobi. Zopet mu je priplavala tista fotografija pred oči. «Ne! Ne!» se je upiral. Zbral je vse svoje sile, planil pokonci in zavpil:

«Človek je ustvarjen po božji podobi!» Omahnil je in njegovo telo se mu je zvilo v epileptičnih krčih. Planili so k njemu, profesor se je smrtnobled obrnil stran.

EKSOTIČNA IGRALKA
ANA MAY WONG

M O D N A R E V I J A

Ista mera.

Antonio Bernachi, slaven pevec iz Bologne, je pel leta 1730, v Londonu v Händlovih operah. Kakor večina umetnikov, je imel sveda tudi on svoje muhe. Nekoč bi bil moral peti neko vročo pivsko pesem, toda pri glavni izkušnji je dobil na mizo v vrču samo vodo. Šel je k Händlu in mu rekel:

«Če želite, da zapojem to pesem res vroče, mora biti v vrču pravo staro vino.»

«Dobro,» je odvrnil Händel. «Dobili boste pravo vino, kakor je v tekstu napisano. Toda pojutrišnjem boste morali v neki vlogi piti strup in zato boste dobiti takrat v kozarcu arzen.»

«No, potem pa naj ostane voda!» je dejal Bernachi in besno zaloputnil vrata.

Romantika
stroja

K. K. G. Brown:

Pustolovščina v baru

«Dragi Albert,» je dejal baron Rolland lastniku bara 'Pri črnem fazanu', «upam, da mi boste nocoj pomagali...»

«Ali boste imeli goste, gospod baron?»

«Ne, nekaj drugega. Samo prosim, da ostane to med nama. Poslušajte me, Albert!»

In odkril mu je vse, kar mu je težilo srce:

«Zaljubljen sem se v neko mlado, bogato Američanko. Spoznala sva se v New Yorku, zdaj pa je prišla sem v Pariz, da bi se malo zabavala. Kar hlepi po senzacijah in pustolovščinah. Pripravil sem ji že razna razvedrila, toda ničesar posebnega nisem mogel odkriti. Želi si tajinstvenosti in zato sem se odločil, da ji pripravim nekaj takega. Rekel sem ji, da je 'Črni fazan' zelo zanimiv bar na Montmartru in da se tu dogajajo razne pustolovščine. Nocoj bova večerjala v enem izmed vaših separejev. Vi morate skriti pod divan enega svojih uslužbencev. Počakajte, da končam! Proti koncu večerje naj se priplazi izpod divana s krinko na obrazu. Moja prijateljica bo drhtela in se tresla... toda na poslednjem ji ne bo žal, da je prebila večer v vašem baru.»

«Razumem, gospod baron, toda težko bo dobiti zanesljivega človeka...»

«No, no, zanesljivega človeka bova že dobila. Ali nimate med svojimi ljudmi nikogar, ki bi brez truda rad zaslužil deset cekinov?»

«Čakajte... morda bi se pa lahko zmenila z lakajem Leonom... Med osmo in deseto uro nima dosti dela. Samo jamčiti mu morate, da ga ne bodo zaprli... Gospodična bi utegnila poklicati policijo na pomoč...»

«Kar brez skrbi bodite! Gospodična ga ne bo dala prijeti!»

Na paši

«Dobro! Dobro! Leon pride takoj v separe in sama se bosta pogovorila.»

Lakaj je prišel in baron mu je razložil, kaj mora storiti in kako naj se vede. Leon se je sicer izprva obotavljal, toda ob pogledu na cekine se je odločil in pristal na vse. Z največjo pazljivostjo je sodeloval pri vaji za večerni nastop.

«Prav», mu je rekel baron, ko sta končala. «Priplazil se boš k njeni torbici. Drug na drugega naperiva revolver, ti pa moraš takrat pograbit torbico in pobegniti skozi vrata. Gospodar bo skočil za teboj, da bi te ujel, ti pa ga moraš na hodniku suniti v prsi in izginiti...»

«Razumem, gospod baron. Samo preveč resno ne smete vzeti napada.»

«Kar miren bodi, Leon... Tu imaš denar...»

«Hvala, gospod baron.»

*

Miss Pegg je stanovala v najrazkošnejšem traktu International-Palacea v Rue Rivoli. Ko ji je sobarica sporočila, da je prišel baron, je ravno stala pri toaletni mizici in se pudrila.

«Ali ste že pripravljeni, Pegg?» jo je vprašal baron, ko je vstopil.

«Da, dragi Rolland. Kako se že imenuje tista interesantna restavracija, kamor me nameravate nocoj odvesti?»

Tužna ciganka

«Črni fazan na Montmartru. Toda že naprej vam moram povedati, da je na zelo slabem glasu, ker se v njem radi zbirajo apaši.»

«Ah, imenitno! Take zabave sem si že davno želela.»

Baron je stopil k njej. Obraz ji je kar žarel od zadovoljnosti. Poklonil se ji je in ji poljubil dražestno ročico. Pegg se ni branila.

«Čakajte, nečesa sem se spomnil! Svetoval bi vam, da nocoj ne vzamete nakita s seboj. Vaši uhani, dragocena ovratnica in zapestnice bi lahko zbudile pozornost tolovajev pri Črnem fazanu.»

«Mislite?»

«Da, pustite jih rajši doma!»

Pegg je ubogala. Zaklenila je nakit v jekleno kaseto in ukazala šoferju, naj pripravi avto.

Čez dobrih deset minut sta Rolland in Pegg prišla v bar in si v prvem nadstropju izbrala prikupen separe...

*

Strežnik je odšel, da naroči dunajsko omeleto. Po sobici se je širil v kolobarjih višnjevkast dim cigaret.

Pegg, vsa srečna in vesela, je dovolila Rollandu, da ji je poljubljal belo, žametno ročico, skoraj do nezavesti...

In prav tedaj, ko je hotela reči, da je Črni fazan miren lokal, ji je obstal pogled kakor prikovan na velikem beneškem ogledalu, ki je viselo njej nasproti.

Neka roka se je prikazala izpod divana... nato se je prikazala glava... in kmalu je stal neznan in zakrinkan mož sredi sobe.

Pegg je prestrašena kriknila. Pred njo je stal zakrinkani zločinec in meril z revolverjem nanjo. In preden je Rolland utegnil pograbiti Peggino torbico, jo je vzel apaš in kriknil:

«Dvignita rokel»

Umikal se je počasi proti vratom. Rolland ga je hotel obstreljati, toda neznanec je med tem že izginil onstran vrat.

«Držite ga! Na pomoč!»

Prihite! je hotelir in oba sta zbežala po hodniku. Čez nekaj časa se je Rolland vrnil k svoji prijateljici.

«Gospodična, zbežal je čez boulevard in izginil brez sledu», je dejal ves zasopel. «Ali ste se močno prestrašili? Za torbico vam je hudo, kaj?»

«Ne, prestrašila se nisem preveč», je šepnila Pegg. «Čudovita pustolovščina je bila to... Naposled sem vendar doživela nekaj, kar mi ostane do smrti v spominu.»

«Neumnica mala! Sreča je bila, da ni streljal! Ali ste opazili to smelost? Med večerjo naju je neprestano opazoval.»

«Oh, kaj vse bom lahko povedala svojim prijateljem v New Yorku! Sijajno! In... skoraj čisto sem pozabila! Kako ste imeli prav, ko ste mi svetovali, naj

pustim nakit doma. Če vas ne bi bila ubogala, bi mi bil lopov odnesel za 500.000 frankov biserov!»

Prišel je restavrater Albert in se oprostil:

«Zelo obžalujem ta neprijetni dogodek. Zadevo sem javil policijskemu komisarju in upam, da bo policija roparja kmalu prijela.»

Ko je Albert odšel, je strežnik prinesel dunajsko omeleto. Pegg je rekla, da se izvrstno počuti in je ves večer poslušala Rollandove zgodbe o najstrašnejših zločinih pariške kriminalne kronike.

Ob desetih je Pegg poprosila barona Rollanda, naj jo spremi v hotel.

«Ali ste jezni name, Pegg, da ste zaradi mene izgubili torbico?»

«Nikar se ne šalite! Nasprotno! Ta pustolovščina me je osrečila. V življenju se človeku malokdaj primeri kaj takega.»

Lift ju je dvignil v drugo nadstropje. Pegg je pozvonila in poprosila, naj ji pripravijo kopel. Potem je stopila h kaminu in položila nanj svojo pahljačo. Iznenada pa je v strahu kriknila:

«Moja kaseta!... Rolland!... Kje je moja kaseta?... Kaseta z nakitom, ki sem jo pustila na kaminu?...»

Preiskala sta salon, spalnico, kopalnico... Ničesar nista dobila.

Med osmo in deseto večerno uro je nekdo ukradel dragocenosti gospodične Pegg.

I V A N V U K:

HUDIČ POMOČNIK

Prleška pravljica. Napisana po ustnem izročilu.

Stari Florijan, drvar, je zadel sekiro in žago na svoja ramena, vtaknil v žep kos ovsenega kruha in odšel v gozd. Bližala se je namreč zima. Zakaj sneg je tako rekoč že gledal izpod oblakov, in Florijan, drvar, je hotel imeti pripravljena drva prej, preden zapade sneg.

Ko je prišel v gozd, si je ogledal drevesa, katera naj bi posekal. Kruh je zavil v vrečico, oboje položil tja k deblu neke bukve in začel sekati.

Mlad hudič, ki se je tisti čas potikal po gozdu, je slišal udarce sekire. Prisluhnil je in rekel:

«Človek seka drva. Pogledam, ali se da kaj napraviti z njim.»

Zakaj hudič je rad, če je le mogel, komu zagodel, saj zato je tudi bil hudič.

Videl je drvarja Florijana, kako seka drva. Ob deblu bukve je zagledal vrečico s kruhom.

«Kaj je neki v tistile vrečici?» je rekel ves radoveden.

Oprezno se je pritihotapil do vrečice in pogledal.

«Kruh», je zamrmral. «Za malico!... In že se mu je obraz raztegnil v smeh. «Eh, heh, heh...»

Vzel je oprezno kruh iz vrečice in tiho zbežal z njim v peklo.

«Eh, heh, heh», se je glasno smejal. «Siromačku drvarju, ki drva seka v gozdu, sem kaj spretno iz-

maknil kruh. Vzemite, bratci, pojejmo ga!»

Slišal pa je to knez pekla, ki je imel prav tedaj opraviti pri svojem kotlu.

«Napak si naredil, pje!»* je rekel. «Kaj poreko ljudje, če zvedo, da je revežu sam hudič ukradel kruh. Že itak so nam neprijazni. Bolje bi bilo, da bi mu bil pri delu pomagal, kakor da si ga okradel. Takoj», je zapovedal s strogim glasom knez pekla, «nesi kruh nazaj in mu bodi koristen!»

Trepetajoč je izpolnil hudič ta ukaz. Vrnil je drvarju Florijanu kruh in ga vprašal:

«Hočeš, pje, da ti pomagam?»

«Pjee», se je razveselil drvar Florijan. «Ti si prvi, ki bi mi rad pomagal. Da, lahko bi mi pomagal, pje, vendar kako? Glej, samo eno žago imam in samo eno sekiro.»

«Daj jo sem», je rekel hudič. «Videl boš, pje, kako znam delati.»

In glej, hudič je začel žagati in sekati. Padale so bukve in hrasti. Kmalu so bila drva nasekana in zložena. Začudeno je gledal drvar Florijan to spretnost in se zahvaljeval hudiču:

«Hvalevredna je tvoja pomoč, pje!»

Hudič pa ga je vprašal:

* pje (po prleško pjeb) = fant.

«Če še imaš kaj, povej! Pomagam ti!»

Drvar Florijan je malo pomislil in se počohal za tilnikom.

«Bogatinu Lojzu moram iti mlatiti», je rekel. «Pje, to ti je skopuh! Vsako reč podraži po desetero. Če ne morem plačati, pa moram z dnino odslužiti. Samo jemlje in ljudi izžema. Ali kaj hočem? Plačati nimam s čim, če mi kaj da, zato moram odslužiti.»

«Pojdiva. Bo vse urejeno», je rekel hudič. Pri sebi pa si je mislil: «Le počakaj, Lojz, ti jo že zaigram.»

In bil je zelo vesel.

Lotil se je mlačve. In mlatil je sam, brez Florijana. V kratkem času je bilo vse izmlačeno, očiščeno, izmerjeno in že kar za mlin pripravljeno.

Lojz je vse to gledal in žal mu je bilo mertika,* ki ga bo moral dati za zaslužek. In je rekel:

«Pje, ali bi lahko vse to odnesel v mlin?»

Hudič je zmajal z rameni in z nedolžnim glasom rekel:

«Ne vem. Poizkusiti bi moral.»

«Saj ti plačam, pje, če odneseš», je rekel Lojz in veselje mu je bilo v očeh. «Seveda v eni vreči in vse naenkrat.»

* mertik (mertek) = desetina od izmlačenega, ki jo dobe v Prlekiji mlatiči.

Počakal je še malo in gledal hudiča.

Hudič pa je žmiril z očmi, kakor bi ga bilo strah te ponudbe.

«Pje, vse je tvoje, če odneseš», je stopil bliže Lojz. «Vse, če pa ne odneseš, pa nič ne dobiš. Niti mertika.»

Zadržal je sapo in čakal, kaj porече hudič. Bil je prepričan, da tega ne bo mogel narediti, ali napeto je čakal, da se hudič odloči. Zato je še enkrat ponovil: «Vse je tvoje, če odneseš.»

«Ne vem», je rekel zvito hudič. «Poizkusil bom, a kje dobim vrečo?»

«Bodi brez skrbi, pje», se je nasmel Lojz in v srcu mu je bilo prijetno. Mertik bo ostal njemu. «Poskrbel bom, da dobiš vrečo.»

Naročil je svojim hlapcem in deklam, da so začeli šivati vrečo. Do večera so jo sešili. Bila je velika kakor Lojzova hiša.

«Pjee», je rekel Lojz in se na vse grlo smejal. «Širokoustnež, sedaj pa le zadeni na pleča in nesi.»

«Oj, jej, jej», se je delal žalostnega hudič. »Te vreče menda res ne bom zmogetl.»

«Pje, hitro, hitro, junačina», je škodoželjno priganjal Lojz. «Saj sem

ti vendar rekel, da je vse tvoje, če v tej vreči odneseš.»

Hudič se je malo nasmehnil, pogledal Lojza in pljunil v roke.

«Pa naj bo, kakor želiš in kakor si rekel, pje!»

Sklonil se je k vreči, jo objel z rokama in jo, kakor bi bila prazna, zavihtel na svoja pleča.

«Pa srečno, Lojz. Pridi k nam, kadar bomo pekli potice. Če pa imaš še kaj, pje, me kar pokliči. Takšnemu poštenjaku rad pomagam.»

Lojz je onemel. Groza ga je izpreletela. Mislil je, da se bo na tuj račun smejal, pa se je reč zasukala.

«Pjebi! Najbolj divjega bika spustite za njim», je zakričal. «Hitro, da ga nasadi na roge.»

Spustili so bika.

Bik je pridivjal. Ali hudič ga je zgrabil za rogove, vrgel na tla in potlačil v vrečo.

«Spustite divjega merjasca» je kričal Lojz. «Hitro, pjebi, da ga brž raztrga.»

Ali merjascu se je zgodilo kakor biku. Hudič mu je zavil vrat in ga tudi stlačil v vrečo.

Sedaj pa je Lojz zapovedal, da zvalijo za njim največji sod vina. In

sicer tisti sod, ki je tako velik, kakor hiša. Sod ga bo gotovo zmečkal.

«Hoho», se je zasmel hudič, ko se je sod prikotalil do njega. «Hvala lepa, pje, da mi pošiljaš še vino. Pje, dober človek si, Lojz. Hvala lepa. Pijača se bo dobro prilegla k pečenki.»

Vzel je sod, si ga zadel na pleča in odšel. Krenil je naravnost k staremu drvarju Florijanu in rekel:

«Na, pje, — vzemi, tvoje je. Prišluzil sem.»

In drvar Florijan je polovico vsega pridržal zase, drugo polovico pa razdal drugim drvarjem in drugim siromakom, češ:

«Vsega mi je preveč in star sem že. Naj tudi drugi izboljšajo svojo revščino, če je sedaj taka postava dana.»

*

Ko se je vrnil hudič v pekel in povedal, kako je bilo, ga je knez pekla pohvalil:

«Dobro si se vedel, sin moj. Naj vedo ljudje, da mi hudiči nismo tako strašni, kakor nas slikajo na podobah.»

Lojz si pa še dolgo ni upal iz svoje hiše, ker se je bal, da bi se mu ljudje ne smejali.

V. G.:

GORILOVO MAŠČEVANJE

Na svojem potovanju v Mozambique sem spoznal ameriškega kapetana O'Briena, ki je bil namenjen raziskovati notranjost afriških pragozdov. Pridružil sem se mu, in tri tedne pozneje sva se kot dobra prijatelja utaborila na robu pragozda.

O'Brien je bil strasten lovec in se je kmalu ponašal z vsakovrstnim plenom. Največkrat sva hodila skupaj na lov, časih pa vsak zase, kakor je naneslo.

Neki dan ni bilo mojega prijatelja dolgo z lova domov. Začelo nas je že skrbeti, kaj se je zgodilo z njim, ko se je proti večeru ves srečen vrnil. Črnc, ki je hodil za njim, je nesel majhnega gorila, ki mu je bilo komaj osem tednov. O'Brienu se je bilo posrečilo, da je ubil samico in ujel živega mladiča, ki ga je hotel nesti s seboj v domovino. Imel je srečo, da ni bilo samca na izpregled, zakaj razjarjen gorila je izmed najnevarnejših sovražnikov v pragozdu.

V taboru so se vsi razveselili ne navadnega plena. Zaprli smo mladiča v kletko z železnimi rešetkami, kakršne so v rabi za prevoz divjih zveri.

Bilo je dva dni pozneje. Tabor je ostal na istem kraju. Z O'Brienom sva ležala na preži. O'Brien na eni

in jaz na drugi strani jase, kjer sva privezala kot vabo za starega leoparda živo kozo ob štor. Leopard nam je bil namreč zadnjo noč orinesel najboljšega psa iz tabora. Ležal sem kakih pet sto metrov daleč od O'Briena in dračje me je dobro skrivalo.

Koza je neprestano meketala in tekala okoli štora, toda vrv je bila močna. Mesec je posijal na jaso. Zdaj pa zdaj je zletel velik ptič z enega vrha drevesa na drugi vrh. Za menoj je ležal pragozd kakor čudovita zmes trhlelega lesa in plezalk. Zdaj so se jeli oglašati tudi glasovi, težko je reči, odkod so prihajali in kdo jih je zagnal, samo črnci, ki živijo v pragozdu, razumejo te šume in te glasove in si jih pravilno razlagajo.

Nisem še dolgo ležal na preži, ko sem zaslišal v bližini plazec se koglake. Ali je pričakovani leopard? Koza je zmerom žalostneje meketala. Pozorno sem gledal proti jasi, ali o leopardu ni bilo ne duha ne sluha. Zdaj se mi je zazdel ves položaj nekam skrivnosten. Zakaj leopard ne naskoči koze? Potem nisem slišal nič več. Pripravil sem puško. Kje neki se skriva pragozdna pošast? Morda pod podrtim deblom, ki

je ležalo kakih trideset korakov od mene in je bilo vse poraslo s plezajočimi lianami? Moje oči so izkušale prodreti sence pragozda. O'Briena tudi nisem slišal več, domneval sem, da je šel nazaj v tabor.

Kar zagledam, nekaj temnega, ki se izkuša vzpeti po sosednem deblu. Črna roka seže kvšku in za njo se dvigne veliko, črno telo. Neznana pošast izkuša preplezati deblo, ki je najmanj poldrugi meter široko. Tedaj se je nenadoma stemnilo. Kje je mesec? O, skril se je za oblake! Nevihte pridejo tam spodaj prekleto hitro. Preden sem se zavedel, kako in kaj, se je bilo nebo zastrlo s sivo neprodarno tenčico. Vrhovi prastarih dreves se nagibajo, veter tuli v njih vrhovih, težka debela stokajo in zvrškoma se zablisne. Dež se ulije, kakor bi se bil utrgal oblak. Bilo je, kakor bi bili dobili vsi hudiči za eno uro dopust in se spustili nad pragozd. In zdaj, kakor bi bil zagledal enega izmed njih!

Ko se je spet zabliskalo in je postalo mahoma vse svetlo okoli mene, zagledam nekaj temnega, kar se mi reži nasproti. Mar me hudič zasleduje? Ko se spet stemni, me prevzmeta groza in strah. Nepremično strmim v tisto smer in čakam, da bi ob svetlobi prihodnjega bliska lahko razložil, kaj in kako. Toda ko se je

nekaj trenutkov nato zasvetilo, ni bilo več ne duha ne sluha o pragozdnem strašilu...

*

Nevihita je prav tako hitro minila, kakor je bila prišla. Pragozd molči. Od listov velikih dreves padajo težke kaplje. Privezana koza žalostno mekeče, tako je, kakor bi se jokal bolan otrok. Ne morem je razločno videti — zdaj razločim samo premikajočo se senco in slutim v nji privezane kozo. Do kože sem premočen, in ko mesec svetleje posveti, se odločim, da se vrnem v tabor, zakaj nevarno je, da bi me trudnost ne premagala. Ko bi tu zadremal, sem izgubljen.

Puško, pripravljeno za strel, stiskam k licu in trdo stopam v smeri proti taboru. Ko sem hodil kake četrte ure, sem zdajci zaslišal plazeče se korake v bližini. Obstanem, vendar je moral tudi moj nevidni spremljevalec obstati. Škoda, da mi sva ostala z O'Brienom skupaj! Glasno zakličem njegovo ime, a pragozd požre moj glas. O svojem spremljevalcu ne morem ničesar videti. Korakam naprej in spet slišim, kako me spremlja nekdo s plazečimi se koraki. Naposled vendar že zagledam ogenj, ki je neprestano gorel pred našim taborom. Tečem, kolikor me nesejo noge. Pragozd ostaja za menoj. Ko se obrnem, vi-

dim, kako štrlijo visoki vrhovi dreves, obliti od mesečine, v nebo. Ko pridem do svojega šatora, se zavalim na posteljo in takoj zaspi.

Ko se drugo jutro zbudim, zvem, da se O'Brien še ni vrnil v tabor.

Okoli poldneva smo ga našli nedaleč od mesta, kjer je bil legel na prežo, mrtvega! Ni utegnil več dvigniti puške k obrazu in oddati strela! Na telesu ni bilo videti nikakršnih ran. Torej ni bilo mogoče drugega, kakor da ga je veliki, močni gorila zadavil!

Tisto noč naju je bil srečal gorila in maščeval smrt samice in rop mladiča, torej neke vrste krvna osveta.

V KOLONIJE NA VENERO — SANJE ČLOVEŠTVA

Na naši zemlji skoraj ni več kotička, ki bi ga človeške noge še ne bile prehodile in ki bi ga ne bile videle človeške oči. A sanjam človeštva ni mej; odkar nam je vsa zemlja znana, postajajo najbližje premičnice predmet znanstvenega raziskovanja. Kakšne so te sanje o novih bitjih in neznanih svetovih, nam najbolj priča fantastični opis Hansa Dominika z risbami Osvalda Vauxa.

Preden se spustimo v podrobnosti potovanja, je treba povedati, da niso od leta 1955. pa do leta 1954. nikoli prenehali poizkusi, zgraditi raketno zračno vozilo, ki bi moglo z neznansko hitrostjo v najkrajšem času preleteti pot z zemlje na kako sosednjo premičnico. Vsi ti poizkusi pa niso obrodili posebnega uspeha, ker ni bilo moči rešiti problema krmarjenja rakete in zagotoviti človeku življenje v brezračnem prostoru. Sovjetom se je na primer posrečilo konstruirati raketo, ki bila mogla v dveh dneh dospeti na Venero, a ta raketa se je po dvajseturnem poletu vrnila na zemljo, ker ni bila kos maksimalnemu segretju. Nazadnje je kapitan Rasmussen s pomočjo nekaterih inženjerjev in učenjakov zgradil raketo «Elektron 1», ki je omogočila popolnoma varno pot na Venero in na mesec.

To drzno podjetje kapitana Rasmussena se je uresničilo spomladi leta 1954. Obisk meseca je moral dati pozitivne uspehe, in dnevnik kapitana Rasmussena nam pripoveduje, kaj so našli na našem bledem sosedu.

«Ko smo dne 18. aprila odleteli s svojo avtomatsko raketo na mesec, oskrbljeni z najnovejšimi tehničnimi pripravami za taka podjetja, smo ponesli s seboj drzno upanje, da najdemo tam vsaj kakršnekoli, čeprav še tako majhne sledove življenja.

Bili smo pripravljene na najhujše,

a vendar se nam je zdela pot nad vse pričakovanje strašna, in neizmerna brezračna prostranstva so nas zelo ovirala v našem prodiranju. Mešanje plinov v prostoru je povzročalo trenje in neznanski truš; vsak trenutek nas je ovila megla. Prva svetlobna raketa je dogorela: ako je bilo verjeti našemu računu, se je moral čez dvajset sekund pokazati cilj našega poleta, t. j., v razdalji 330.000 kilometrov je morala biti nevtralna točka, na kateri nam je bilo pristati.

Velikanska obla meseca se je pokazala pred nami, obsijana z belo svetlobo; naša zemlja je bila samo še ena izmed zvezd mogočnega ozvezdja.

Lahko si mislite, kolikšno je bilo naše razočaranje, ko nismo mogli najti na mrzlem mesecu nobenega sledu življenja niti ne vode in zraka, ki smo ga potrebovali za dihanje. Ničesar ni bilo videti mimo tistega, kar je opisano v debelih knjigah naših zvezdoznancev. Mesec je mrtva premičnica. Našega raziskovanja je bilo kmalu konec; podvizali smo se, da bi ne porabili zaloge zraka, ki smo jo imeli s seboj, in se vrnili, ne da bi bili dognali kaj novega.

Vendar, človeški duh ne dopušča, da bi ostalo ob tem; dvajseto stoletje mora obroditi znanosti nove sadove. Na mesecu ni življenja — kaj zato? Morda sta Mars in Venera naseljena z živimi bitji!

(Tu je treba pripomniti, da kapitan Rasmussen ni opustil svojega namena, osvojiti vesoljstvo. Narobe, vztrajno je nadaljeval pričeto delo, in čez deset let se mu je posrečilo izpopolniti svoj «Elektron» tako, da je bilo potovanje popolnoma varno. Razen tega so bile priprave za dihanje ter zaloge zraka in kisika tako urejene, da je mogla ostati ekspedicija, če bi bilo treba, tudi dva tedna na

kaki premičnici. V novem «Elektronu» je bil nameščen celo majhen raketni voz, prevozno sredstvo za nadaljnja raziskovanja premičnice. Ko je bilo vse pripravljeno in preizkušeno, je raketa krenila na pot. Tu naj dobi kapitan Rasmussen vnovič besedo.)

Na pragu enaindvajsetega stoletja smo obogateli za novo pridobitev — za «Elektron». Z mirno dušo ga smemo imenovati višek tehnične popolnosti, zakaj naši predniki v dvajsetem stoletju se niso upali niti sanjati o takem čudesu. S svojim «Elektronom» brzimo na milijone kilometrov daleč. To pomeni, da je skrivnost življenja na Marsu in Veneri v dosegu naše roke. Šestdeset milijonov kilo-

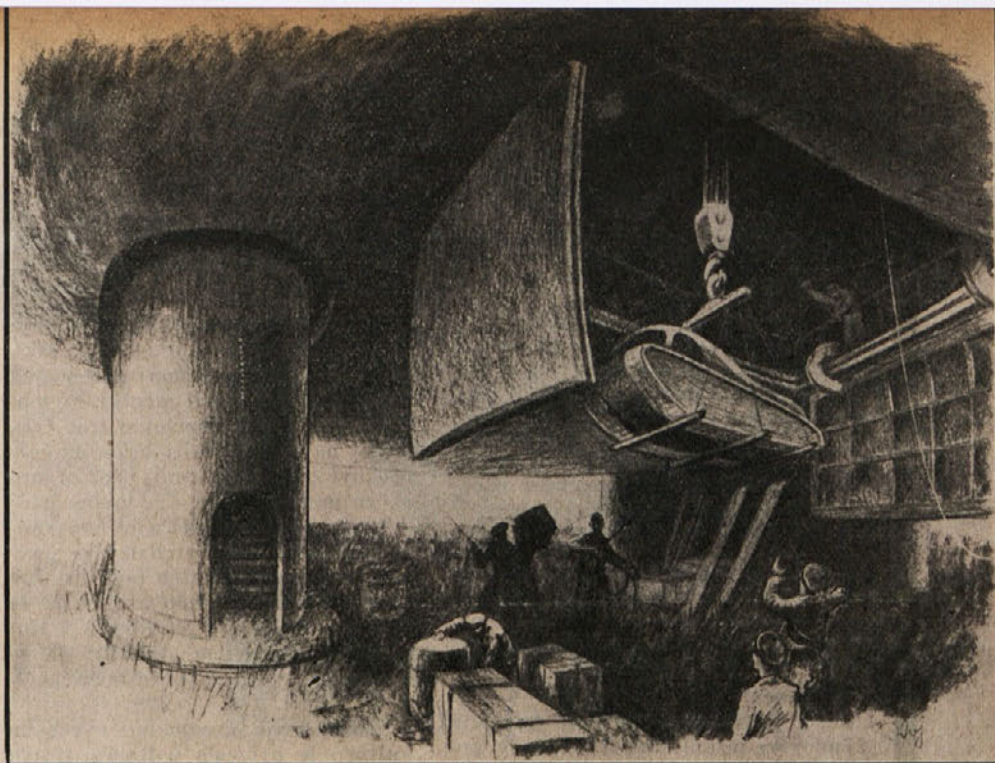
Člani odprave s filmskimi aparati in maskami se pripravljajo na snemanje mrtve pokrajine na mesecu]

metrov do Marsa ali štirideset milijonov kilometrov do Venere bo zdaj za nas tisto, kar je bil našim prednikom krožni polet okoli zemlje — seveda, kolikor nas ne bodo ovirale neprilike v ozračju. Plašila nas je samo neznana temperatura sosednjih premičnic, a niti ta ni bila za nas hujše strašilo kakor za raziskovalce dvajsetega stoletja večni mrz na Severnem tečaju.

Ko so ljudje — ne samo laiki, ampak tudi strokovnjaki — še začudeno in nejeverno zmajevali z glavami nad tem novim čudesom tehnike in znanosti, je kapitan Lehmann sklenil poleteti s svojo odpravo na Mars. Ta namen je izvršil meseca aprila, ko je prišel Mars v neposredno bližino zemlje. Opiraje se na izkustva prejšnjih odprav, je ekspedicija vzela s seboj posebne obleke in velike zaloge zraka. O tem, kar je našla, je kapitan Lehmann takole poročal:

«Odleteli smo dne 12. aprila ob 23^h po greenwichskem času... Dne 15. aprila, to je čez dva dni in 11 ur, se je pokazal pred nami Mars. Ko smo v svojih posebnih ekspedicijskih oblekah zapustili zrakoplov, je pokazal barometer samo sedmino tistega zračnega tlaka, ki ga čutimo na zemlji. Dnevna temperatura na solcu je bila 3° Celzija, ponoči pa je padla na 40° pod ničlo...

Površina je obstajala iz popolnoma suhe rdečkaste prsti. Nikjer ni bilo videti sledu kakega rastlinja. Poleteli smo tri kilometre višje; v tem ozračju je bila vnanja temperatura —150° Celzija. Na drugi strani Marsove krogle, t. j. na tisti, ki je bila obrnjena proti ravniku in Sinusu Sabaku, je bila videti prst nekoliko bolj vlažna in ponekod pokrita s halogami. Dalje v prostoru, nekako na 80. stopinji, smo našli snežne plasti; dne

Pristanek «Elektrona II» na Veneri: iz trupa raketnega zrakoplova so spuščene pomožne stopnice za izkrcavanje posadke in drobnega tovora

18. aprila po našem času smo se vrnili na zemljo...

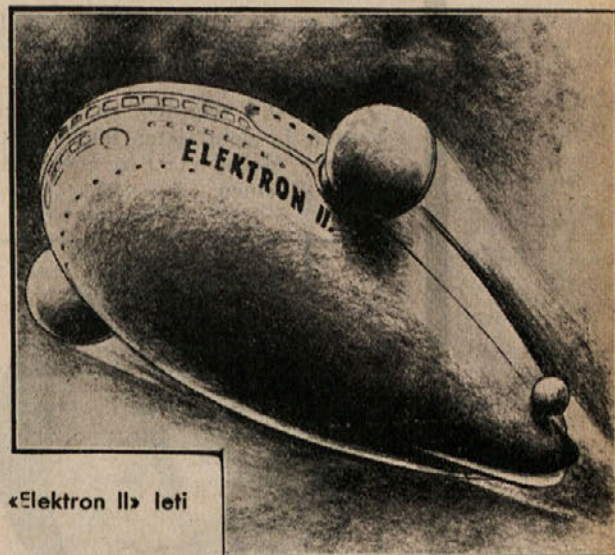
Nekoliko pozneje, ko so dogradili «Elektron II», je odletel znani kapitan Schröder na Venero. Pot do Venere je bilo treba preleteti v 40 urah. O tej poti in njenih najdbah imamo podatke, ki smo jih dobili neposredno od članov odprave.

A o razmerah v ozračju, po katerem smo leteli proti svojemu cilju, nimamo povedati nič novega in posebnega, zakaj naši vtiski se popolnoma ujemajo z opazovanji prejšnjih odprav. Mislili smo torej, da bomo našli na Veneri enake življenjske pogoje, kakor so jih bili našli naši predniki na že raziskanih premičnicah.

Pristali smo na Veneri ob določeni uri, ali našega navdušenja in presenečenja ni moči popisati. Res je, da nismo našli ljudi, niti tistih «mehaničnih» ne, ki so o njih toliko pisali in govorili. A našli smo bujno vegetacijo, o kateri trdi naš botanik, da je iz kredne dobe; našli smo jezera in morja, našli smo podnebje, podobno našemu na zemlji, res da nekoliko bolj toplo, soparno in vlažno — vendar, nikar ne pozabite, da vlada tu še kredna doba! Živih bitij ni, teh ni zato, ker Venera še ni prišla v tisto stanje, v katerem so se na zemlji razvila živa bitja, a s tem ni rečeno, da ne bi mogla priti taka bitja z zemlje! Mar ni Stvarnik rekel: «Na svetu, ki sem ga ustvaril, je prostora za vse moje otroke!» In tako, zemljani, vas v prvi polovici enainajsetega stoletja Venera kliče, da postanite začetniki življenja na njenih tleh. Kaj mislite, kaj bi rekli o tem naši predniki, ljudje dvajsetega stoletja?»

In kaj pravite vi, dragi bralci, o teh lepih sanjah človeštva? Ali se bodo vsaj deloma uresničile, ali bodo ostale zgolj predrzne, jalove sanje? Ali bo fantastična zgodba Hansa Do-

minika zanamcem samo povest, ali jo bodo imenovali drzno prerokbo bodočnosti, ki bo takrat že vidna, prijemljiva sedanost?

«Elektron II» leti

Rastlinstvo na Veneri, ki se mu pravkar bliža «Elektron»

Prvi pristanek «Elektrona» na mesecu. Na temnem nebu plava zemlja kakor nekakšen drugi mesec

Literarni drobiž

V Lwowu so priredili razstavo spisov, prevodov in rokopisov Nikolaja Gogolja ter zbrali tudi obsežno literaturo o njem. Gogolj je bil po rodu Ukrajinec, toda pisal je samo v ruskem jeziku.

Londonska založba Pinker je razpisala mednarodno nagrado za najboljši roman. Nagrada bo večja kakor Nobelova.

V Londonu je umrl polkovnik Lawrence, najposobnejši angleški vohun, ki si je pridobil za angleško kolonialno politiko zelo velike zasluge. Imenovali so ga »nekronanega kralja Arabije«. V javnosti je zaslovel najbolj po svoji čudovito pisani knjigi »Upor v puščavi«, o kateri je napisal Bernhard Shaw, da je za Cezarjem prva zgodovinska knjiga, ki ne bo nikoli pozabljena.

V Parizu so slovesno proslavili petdesetletnico smrti Victorja Hugoja (1802—1885). V Narodni knjižnici so priredili razstavo njegovih rokopisov.

V Zagrebu so zadnje dni maja slavili petdesetletnico Strosmajerjeve galerije.

Francosko nagrado za literarno kritiko je dobil letos mladi kritik Thierry Maulnier za svojo študijo o Racineu.

Vaši čarl so zagotovljeni, če redno uporabljate Odo-ro-no. Zdravniki menijo, da Odo-ro-no ne škoduje pazduhi.

Neznana in prehodna deodorantna sredstva nimajo tistega učinka kakor Odo-ro-no.

Dve vrsti — »Regular« za nočno uporabo pri ženskah z odporno kožo — »Instant« za hitro uporabo pri ženskah z občutljivo kožo.

Ravnajte se po navodilih, napisanih na vsaki steklenički.

ODO-RO-NO

Generalni zastopnik:

M. NEUMANN,

parfumerija na veliko,

Zagreb, Boškovičeva ulica 44.

Sužnji — gledališki igralci

Iz prvih časov ruskega gledališča.

Rusko gledališče, ki je v zadnjih desetletjih doseglo tako zavidanja vredno višino, da si je osvojilo svet, je še zelo mlado. Komaj dve sto let nazaj segajo njegovi začetki. Ne more se opirati na tisočletno tradicijo, kakor na primer italijansko, da celo njegovi začetki so ostali brez organskega nadaljevanja. Zgodovina prve dobe ruskega gledališča je nenavadno zanimiva, ker predstavlja prav za prav samo enkratni pojav v razvoju umetnosti. Samo antika je še poznala to, kar se je zgodilo v Rusiji v osemnajstem stoletju: da so bili namreč prvi ruski resnični igralci — sužnji.

Spoznavanje z zapadno evropsko kulturo je prineslo v Rusijo pravo strast za gledališče. Toda odkod naj bi vzeli v deželi, kjer je bila večina prebivalcev tlačanov — dejansko sužnje — igralce, ko vendar zahteva ta poklic popolno svobodo? Na razvoj javnih gledališč ni bilo mogoče misliti, zato so prišli plemiči na misel, da bi izbrali med svojimi tlačani najnadarjenejše ljudi in z njimi uprizarjali igre, bodisi doma ali pa tudi v bližnjih okrožnih mestih.

Eden prvih gledaliških podjetnikov te vrste je bil knez Kamenski, ki je postal zelo znan in vpliven v vojnah s Turki. Takrat je vladala v Rusiji Katarina II. Njegovo tlačansko gledališče je bilo tiste čase znano po vsej Rusiji. Začel je na svojih posestvih, ki so bila tako velika kakor kakšna evropska pokrajina, pozneje pa je ustanovil gledališče v ruskem mestu Orélu.

Knez je bil zelo strog s svojim gledališkim naročnikom. Udeleževal se je vseh predstav in je zelo pazil na vse napake, ki so jih igralci zagrešili. Komaj je padel zastor, že je planil za oder, in gorje igralcu, ki je zaradi slabe igre zbudil njegovo jezo. Igralec je moral pasti na kolena in se dotakniti tal z glavo — takšna je bila takrat navada — in knez, ki je bil kruljav, ga je pretepel s svojo berglo. To berglo so imenovali šaljevci »maršalsko palico«. Ko je igralec dobil svojo kazen, je moral v naslednjem dejanju znova nastopiti.

Kakor je bil knez s svojimi igralci surov, tako je bil zelo vljuden in kavalirski s svojimi gledalci. Ti so morali sicer plačevati vstopnino, toda ta vstopnina je bila le ena izmed mušic neizmerno bogatega gospoda. Knez je sam sedel pri blagajni s križem svetega Jurija na prsih in štel novčiče. Po predstavi pa so bili vsi gledalci njegovi gostje pri razkošni pojedini.

Tu je bil knez gostitelj in gospodar. Sluge v frakih so ponujali gostom osvežila in sladice. V veži je bil velik paviljon, kjer si je lahko vsak gledalec izbral jedi, kolikor si jih je hotel. Vino je kar od mize teklo. V pijanosti je postal knez mehak in sentimentalni. Govoril je o svojih igralcih, kakor bi bil njegovi lastni otroci, in trdil je, da razmetava denar samo zaradi njih.

V teh besedah je bilo dosti resnice. Knez je za svoje gledališče res kar razmetaval denar. Posebna garda, katere poveljnik je dobival po 25 rubljev na dan, je varovala igralce. Inscenacije so bile nenavadno razkošne. Repertoar je bil sestavljen po večini iz pravljic, in inscenacija neke pravljice iz »1001 noči« je stala na primer sama 50.000 rubljev. Vsi revkiziti na odru so bili pristni, od perzijskih preprog in brokata do kitajske svile in afriških nojevih peres.

To zapravljanje je spravilo kneza kmalu na beraško palico in moral je prodati svoje igralce na dražbi. Prvega ljubimca je prodal za 100 rubljev, plemeniti oče je dal le 50 rubljev in 6 mladih igralck skupaj samo 200 rubljev. Za ves balet je iztržil 1000 rubljev.

Tako se je končala zgodovina tega prvega gledališča v Rusiji.

Poletne nadloge

V prostorih, koder se rade zaredijo muhe in drug mrčes, smo že spomlad napravili vse, da bi se iznova ne pojavile. Uničili smo jajčeca in hube ter namazali reže in razpoke s sredstvi, ki uničujejo te neprijetne goste. Toda na žalost se zgodi, da se ob času spet pojavijo. Kako se ubranimo te nadloge?

Vse žuželke imajo rade svetlobo. Zato moramo paziti, da v vročih dneh dobro zapiramo okna in jih zagrinjamo. Najbolje je, če prevlečemo okna z gosto, svetlo tkanino, skozi katero mrčes ne more v prostor. Zakaj priznati morate, da so viseče muholovke zelo neokusne.

Tudi komarjev se ubranimo, ako so sobe temne. Njih pik ni nevaren, če takoj namažeš opikano mesto s salmiakom. S tem preženeš srbečico in hkratu odstraniš vsako sled pika.

Podnevi to nadlogo še nekako prenašamo, a ponoči je res skrajno mučno, če nam komarji neprestano »pojejo« okoli ušes. Teh mučiteljev se najlažje ubranimo, če postavimo na mizo posodo, ki je do vrha polna vode. V sredo postavimo gorečo svečo. Čez nekaj minut so komarji premagani. Luč jih privabi k sebi, ob plamenu si osmodijo krila in prestrašeni padajo — naravnost v vodo, kjer utonejo.

1/2 TEHNIČNEGA SVETA

Katastrofa največjega potniškega letala sveta.

Osemnajstega maja je zadel rusko letalstvo hrid udarec. Zgorelo in razbilo se je največje potniško letalo sveta «Maksim Gorkij». Nesreča je hotela, da se je zaletelo vanj manjše lovsko letalo s hitrostjo 450 kilometrov na uro. Pri tem je izgubilo življenje 51 ljudi.

«Maksim Gorkij» je bil pravi čudež tehnike. Letel je lahko s povprečno hitrostjo 240 kilometrov na uro. Površina kril je znašala 460 m². Ta krila so bila pri trupu debela 215, a na koncu 28 centimetrov. Trup sam je bil dolg 35 metrov, torej približno toliko kakor pulmannova vagona. Kolesa, ki jih je imel dva para, so merila v premeru 2 metra.

«Maksim Gorkij» je imel nosilnost 7000 kilogramov. Njegovih osem motorjev — šest jih je bilo v krilih, dva pa nad trupom — so razvijali 6700 konjskih sil, torej toliko kakor dve močni lokomotivi. Rezervoarji so bili tako veliki, da je letalo lahko preletelo 2400 kilometrov, ne da bi se bilo spustilo na tla.

«Maksim Gorkij» je bil zelo razkošno opremljen. Površina tal vseh njegovih prostorov za potnike je znašala 100 m². Imel je tudi posebno radijsko oddajno postajo in zvočnike, ki so bili tako močni, da se je slišal glas iz letala 12 kilometrov daleč. Električna centrala v krilu letala je dajala tudi energijo za poseben žaromet 2.800.000 sveč. V letalu so imeli fotografski atelje in kinematografski laboratorij, pa tudi dva rotacijska stroja za tiskanje, ki sta lahko nastisnila po 4000 velikih letakov na uro.

«Maksim Gorkij» je bil izdelan iz neke posebne aluminijeve zlitine, ki je bila trda kakor jeklo, a trikrat lažja od njega. Stal je milijon zlatih rubljev. Ta znesek so nabrali med delavstvom.

Novi tanki.

Francozi so preizkusili nove tanke, ki ostanejo lahko dve uri v vodi, ne da bi to škodovalo njihovim motorjem.

Tehnika na krivi poti.

Angleži so uvedli novo vrsto napadalnih letal, ki imajo poseben gibljiv stolpič za topove. Stolp bo podoben stolpu na ladjah. Streljati se bo dalo z malimi topovi tudi pri hitrosti 320 kilometrov na uro in uspeh strela bo prav tako zanesljiv kakor pri topovih na kopnem. To je prvi začetek nekakšnih zračnih tankov.

Največji teleskop na svetu.

Nedavno so v Ameriki izdelali doslej največje optično zrcalo, ki tehta 30 ton. Vlili so ga iz kremenca, izdelovali pa malone tri leta. Njegovo ogrodje bo tehtalo 950 ton. Imeli ga bodo v neki veliki ameriški zvezdarni in z njim bodo lahko opazovali nebesne pojave in posebnosti, ki jih doslej z dosedanjimi daljnogledi niso mogli doznati. Bližjih nebesnih teles pa z njim ne bo mogoče opazovati, ker bo to novo orjaško oko v primeri z oddaljenostjo teh zvezd od zemlje in zaradi zemeljskega ozračja preveliko. Če bi ne bilo ozračja, bi z njim lahko gledali mesec, kakor bi bil le 40 kilometrov od nas.

Z raketami v stratosfero.

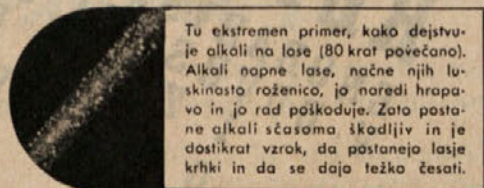
Profesor Goddard, eden najbolj znanih raziskovalcev stratosfere, misli v kratkem začeti s poizkusi streljanja v stratosfero. Uporabljal bo posebne rakete, ki bodo prišle najmanj sto kilometrov visoko. Njegovi nasprotniki pa trdijo, da se mu kaj takega še dolgo ne bo posrečilo.

Ženske hočejo dokazov!

Šele potem so prepričane. Elida Special Shampoo — Kamiloflor za plave lase, Brunetaflor za kostanjeve lase — že doslej odlična v kakovosti, zdaj pa še v novi sestavi: brez alkalijs! S pomočjo znanstvenih dognanj se je posrečilo ustvariti iz dobrega najboljše. Na novi osnovi se dosegajo boljši učinki. Uspeh je tale: kvarnih posledic alkalijs ni več — brez vsakega poznejšega izpiranja postanejo lasje lepo bleščeči in mehki, se dajo lepo česati in dalje časa ohranijo kodre!

Drobnogled nudi dokaz:

ZA
PLAVE
LASE

KAMILOFLOR

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLO

ZA
KOSTANJEVE
LASE

Nov tip vojne ladje.

Francozi grade nove vojne ladje, ki bodo dosegle brzino 34 vozlov na uro. Odrivale bodo samo 6000 ton vode, pa bodo zelo dobro oborožene. Varjene bodo električno in s tem bo odpadlo precej zveznih konstrukcij, ki povečujejo težo ladje. Oborožene bodo z desetcentimetskimi topovi, s težkimi strojnimi proti letalom in s štirimi torpednimi cevmi.

**DIPLOME
VREDNOSTNE
PAPIRJE
REPRODUKCIJE**
ENOBARVNE IN VECBARVNE
V DOVRŠENI UMETNIŠKI
IZVEDBI
DOBAVLJA

**DELNIŠKA
TISKARNA**
D.D. V LJUBLJANI

**MIKLOŠIČEVA C. 16
TELEFON ŠTEV. 21-32**

Stara pesem z novim napevom

Aforizmi o ljubezni

Prijateljstvo je veliki izgovor ki se z njim ljubezen začne in — konča.

Če je ženska ljubila pred teboj še katerega drugega moškega, ne začenjaj ljubosumno kopati groba preteklosti. Utegne se zgoditi, da koplješ s tem grob svoje ljubezni.

Ne preiskuj preteklosti ljubljene ženske, če jo res ljubiš. Pomisli, da je preteklost, ki ji pripisuješ preveč pomena, zanjo umrla s trenutkom, ko je začela ženska ljubiti tebe.

Uči se odpuščati, zlasti če samemu sebi ne moreš ničesar očitati. Tvoja čednost ni dosti vredna, če ne zna biti velikodušna.

Ne ponujaj prijateljstva v zameno za ljubezen. Prijateljstvo in ljubezen sta dva občutka, ki sta zelo zelo daleč vsaksebi.

Če si porabila nekaj parov plesnih čevljev, da si si dobila moža, naj te ne bo strah, če boš morala porabiti prav toliko parov copat, da si ga ohraniš.

Svetujem ti, da ne navadiš svojega moža na to, da bi mu morala popisati vsak svoj korak z doma. Glej, da boš prihranila kakšno uro samo zase. Nekega due ti utegne služiti.

Če ti je naklonila usoda največjo srečo, da si dobil ženo svojega hrepenenja, ne stori ničesar, kar bi ji dalo pravico, da te zapusti. Noben moški ne najde na svetu dveh žensk za sebe.

Če ti začne ženska pripovedovati o svoji preteklosti, ji potisni svoje ustne na njene in ji s poljubom povej, naj molči.

Najmočnejši mož ni zmeraj tisti, ki je najbolj ljubljen. Prej tisti, ki mu je dano občutje, da zna razumeti ženska občutja.

Če si poštena ženska, naj te ne bo tega sram. Nikar se ne delaj, kakor bi hotela vsakogar, ki se ti približa, prepričati v nasprotnem. Poštenost ni sramota.

(Iz ital. B. R.)

Enakopravnost v zakonu.

«Moja žena in jaz sva stara skupaj sedemdeset let. Ugani, kako se to razdeli?»

«No, najbrže je tvoja žena sedmica, ti pa ničla.»

Janezek ve.

«Ti, Mirko, koliko zob ima odrasel človek?»

«Pet in dvajset, gospod učitelj.»

«Ni res! No, pa povej ti, Pepček, koliko zob ima odrasel človek?»

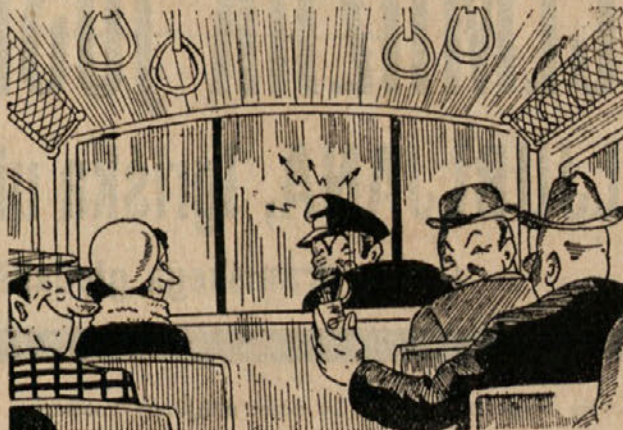
«Šest in dvajset.»

«Tudi narobe! Ali veš ti, Milko?»

«Sedem in dvajset.»

«Ni prav! Ali veš ti, Janezek?»

«Da, gospod učitelj», se odreže Janezek. «Polna usta!»

Šofer: «Ne morem naprej — zmanjkalo mi je bencina...»

Potnik: «Ali vam lahko odstopim nekaj bencina iz svojega vžigalnika?»

Paleti...

prebivamo v našem prostem času zunaj na prostem, na terasi, na vrtu ali na plaži.

Razumljivo je, da moramo zato imeti odgovarjajoče oblačilo. Posebno primerne so lahke, prozorne obleke iz lepih, barvanih tkanin.

Če hočete, da bodo lepe barve tudi trajne, je potrebno, da je Vaša garderoba samo Indanthren barvana; tako ji ne bo škodilo niti solnce niti pranje.

Znano je, da so Indanthren barvane tkanine in predivo svetovno znane radi nenadkriljive barvne trajnosti.

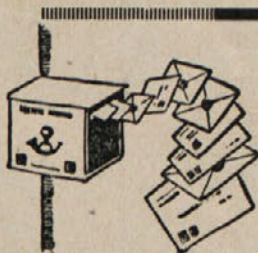
Vzdih.

Mož in žena sta sedela za mizo. Ona je brala učeno knjigo. «Ti, Tone,» mu je potem rekla, «če se res vsi deli telesa po sedmih letih čisto prenovijo, nisem jaz nič več tista žena, ki si jo pred sedmimi leti vzel.»

Mož zastoka: «To sem opazil že pred šestimi leti in pol.»

Iz uradne statistike.

«Moški s križem so oženjeni...»

K

Da bo mogla ustreči vsem
zahtevam svojih odjemnikov, je

UVERTA

KONFEKCIJSKA TVORNICA, DRUŽBA Z O. Z.

V LJUBLJANI

modernizirala tovarniške napra-
ve in povečala svoj obrat v
na novo preurejenem poslopiju

na Tyrševi cesti št. 67

nasproti mitnice.

Številka telefona 28-07

V londonskem zoološkem vrtu porabijo vsako leto za
hranjenje živali 195.000 banan, 22.000 jajc, 22.000 glav
solate, 223 ton konjskega mesa, 147 ton sena in 129 ton
detelje.

Koledarji vseh vrst

ž e p n i

vezani v platno ali usnje,
krasna izdelava,

n a m i z n i

v raznih oblikah in kvali-
tetah,

s t e n s k i

v bogati izbiri z raznimi sli-
kami in z izboklim tiskom,

t e d e n s k i

koledarski bloki

v vseh velikostih,

d n e v n i

koledarski bloki

za pisarne v vseh velikostih
se izdelujejo v

LITOGRAFIJI

ČEMAŽAR JOSIP

LJUBLJANA, Igriška ul. 6

(poleg dramskega gledališča)

Na Angleškem je več ko deset milijonov kolesarjev.

*

Na Japonskem, ki je dežela potresov, ubije ta nad-
loga povprečno po 20 ljudi na dan.

Pozor — veliko pranje je skupno pranje

Krpe za čiščenje in drgnenje se mešajo med ostalim perilom — kako lahko se na ta način prenesejo nevarne kali in nesnaga. Zato: Schichtov Radion za veliko pranje. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito operejo in uničijo vse bolezenske kali.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto

Reševalcem ugank v prvem polletju

Ker ob času, ko smo dali v tiskarno sedmo in osmo številko «Prijetelja» še ni potekel rok za sprejem rešitev iz šeste številke, žal še nismo mogli razdeliti nagrad (5 zlatih nallivnih peres in knjige), ki so razpisane za prvo polletje. Imena nagrajencev bomo objavili v deveti številki, nagrade pa bomo seveda razposlali že prej.

Za drugo polletje razpisujemo enako število nagrad kakor v prvem polletju. Prepričani smo, da se bodo naši čitatelji še z večjo vnemo lotili reševanja ugank kakor v prvem polletju. Če bi žreb naklonil zlato polnilno pero komu, ki ga je že dobil, mu bomo dali namestu njega na željo drugačno nagrado v isti vrednosti.

Vsem ugankarjem želimo prijetne počitnice in obilo razvedrila. Prosimo vas, da se nas ob priložnosti spomnite in nam pridobite kakšnega novega naročnika. Takšno uslugo vam bomo seveda poplačali z lepo nagrado.

Uredništvo.

KRALJEV POHOD.

(10 točk.)

A M R V A I H R
J Z G I R T P E
A E Z D E R O
I K C I Z A P U
O Č S Č O P K Š

Črke, ki si sledijo, so druga od druge oddaljene le za eno polje.

SKRIVNOSTEN NAPIS.

(8 točk.)

B = A
SBOB VSB, ŽMBUB VSB

ČRKOVNICA.

(7 točk.)

A N J A N
K Š R A I
Ž O P Z N
E M A N I
T I L O K

RAČUNSKA UGANKA.

(10 točk.)

Na neki cesti se zavrti manjše kolo 250krat več kakor večje. Če bi bila cesta za 500 metrov krajša, bi se pa zavrtilo manjše kolo le 200krat manj kakor večje. Kako dolga je cesta?

POSETNICA.

(6 točk.)

J. A. RAVNIK-GOLAR

IZLOČILNICA.

(6 točk.)

stihoslovje, pravopis, damaščanka, apostol, povelje, podzemlje, izbiranje.

Vzemi iz vsake besede tri zaporedne črke in sestavi iz njih pregovor.

NADOMESTNICA.

(8 točk.)

porok, davica, Domen, vinar, postovka, hren, Peca, Novator, Ida.

V vsaki besedi izpremeni prvi dve črki (pri zadnji besedi samo prvo), da dobiš besede novega pomena. Nove črke ti dajo pregovor.

SKRIVALNICA.

(5 točk.)

Vsa pota v čarobnem vrtu sem prehodil.

Padete lahko, le noge si ne polomite! Pridi takoj, ko zakličem!

Obleko sem kupil, ko so veljale še krone.

Zakaj ne primeš kopita?

V vsakem stavku se skriva en slovenski književnik. Poišči vseh pet.

— Ali si slišala, da je umrla gospa Filomena?

— Res? Veš kaj, zdaj pa pošlji vdovcu tiste stare račune, morda jih bo v tem prvem veselju takoj plačal...

Tine je stavil z Janezom, da bo z zavezanimi očmi spoznal pri prvem požirku vsakega vino, čeprav trdijo ljudje, da v temi ni moči razločiti po okusu rdečega od belega vina.

Gostilničar je prinesel najboljše steklenke iz kleti. Tine si je zavezal oči in pokusil kozarec za kozarcem: «Ljutomerčan», «Teran», «Prošek», «Dalmatinec» itd. Pri zadnjem kozarcu se pa začudi, medtem ko ostale goste lomi smeh.

«Bog mi je priča, tega pa res ne poznam!»

Bila je voda, ki mu jo je bil Janez s hudomušnim obrazom natočil.

Cutex se dobiva v vseh modernih barvah in da vašim nohtom prej ko v petih minutah prelep blesk, ki traja dalje časa ko navadni laki.

Poizkusite Cutex, odstranjevalec laka. V nasprotju z grobimi vrstami acetonskih odstranjevalcev varuje kožico na nohtih, da se ne suši, in nohte same, da se ne krhajo.

CUTEX

Generalni zastopnik: M. NEUMANN,
parfumerija na veliko,
Zagreb, Boškovičeva ulica 44.

Tako koristijo „Jutrovi“ mali oglasi svojim čitateljem

Taki so uspehi MALIH OGLASOV

Trgovino

s špecerijskim, galanterijskim in manufakturnim blagom, v bližini Kranja oddam v najem. Prevzeti je vso zalogo v vrednosti približno 25.000 Din; najemnina niaka. Vprašanja na ogl. odd. »Jutro« pod šifro »Trgovina Kranja«. 44756-17

Prejel sem več ponudb in sem prav zadovoljen! V drugih listih nisem priobčil.

Kranj, 14. XI. 1930.

Fr. M.

Trgovino

mešanega blaga, dobro vpeljana, z inventarjem, blizu tarne cerkve oddam v najem s 1. marcem t. l. Interesanti naj se obrnejo na ogl. odd. »Jutro« pod »Dobro vpeljana trgovina«. 3685-17

Na cenjeni dopis z dne 31. I. t. l. Vam vljudno sporočam, da sem priobčil moj oglas samo v Vašem listu pod številko 3685 ter da sem z uspehom popolnoma zadovoljen.

Sv. Jurij ob Tab., 1. II. 1931.

L. Kl.

Strojnika

za lokomobil Wolf, v bližini Ljubljane, iščemo za takoj. Ponudbe z navedbo plače na ogl. odd. »Jutro« pod šifro »Trezen strojniki«. 45314-1

... da se je na oglas prijavilo mnogo interesentov ter smo z oglasom popolnoma zadovoljni. Oglas nismo stavili v noben drug časopis, ker imamo izkušnja, da za tozadevne oglase popolnoma zadostuje oglas v »Jutru«. Priporočamo se ...

Grosuplje, 12. XI. 1930. T. M.

Hišo ali vilo

dvostanovanjsko, z vrtno kupim v oddaljenosti do 20 minut iz mesta. Ponudbe z natančnim opisom, letnico gradnje in ceno na ogl. odd. »Jutro« pod šifro »Dome«. 4776-20

Z dobljenimi ponudbami sem (po številu in vsebini) prav zadovoljen. V drugih listih nisem oglasal.

Dolnji Kraljevac, 19. XI. 1930.

PREGLEJTE VSE KOTE V HIŠI

gotovo imate predmete, ki jih ne rabite več. »Jutrovi« mali oglasi jih bodo vnovčili

„JUTROVI“ MALI OGLASI

Vam preskrbijo vse. Priobčite svoje želje, prejeli boste ugodne ponudbe.

Naročnina je:

12 številčk revije »Priatelj«	Din 62.—
Naročniki zbirke jo dobe za polovično ceno	Din 32.—
10 mehko vezanih leposlovnih knjig (III. zbirka, 1000 strani)	„ 100.—
10 mehko vezanih rodbinskih knjig (IV. zbirka, 1000 strani)	„ 67.—
20 knjig in 12 številčk »Priatelja«	Din 199.—

Rokopisi se ne vračajo.

Odgovoren za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Emil Podkrajšek, tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani, predstavnik Miroslav Ambrožič, oba v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo sta v Ljubljani, Dalmatinova ul. 10/I. Telefon 24-87.

Ce se plačuje v obrokih, je mesečna naročnina	Din 18.—
Za vezavo v platno po dva dela skupaj se doplača za vsako zbirko	„ 60.—
Posamezna mehko vezana knjiga (100 strani)	„ 30.—
Posamezna v platno vezana knjiga (200 strani)	„ 60.—

GLEJTE ZDRAVEGA
MOČNEGA JUNAKA,
KAKO JE ZADOVOLJEN!

Za to se mora zahvaliti svoji ljubi mamici, ki skrbi za pravilno prehrano. — Njena deca pije samo

Dr. Pirčevovo sladno kavo

To je tečna, redilna in odlična hrana za otroke in odrasle. In kar je glavno, skoraj nič ne stane. Okusa je izvrstnega.

Zato zahtevajte povsod samo DR. PIRČEVO sladno kavo, ki je domač slovenski izdelek. — Odklanjajte vsako tuje blago.

» ZAMAN BI BILA VSA NEGA - «

Brez dobrega mila

Kaj ne bi vse storili, da dobite in ohranite lepo polt! Pomislite, da je Vaša polt stalno v nevarnosti, ako uporabljate slabo milo, katero bi moglo preprečiti uspeh nege kože. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
že deset let ljubljene
nec razvajenih žensk.

ELIDA 7 CVETIC
lüksusno milo, ki si ga
lahko privošči vsakdo.
Posebno močnega vonja.

ELIDA BELI ŠPANSKI
BEZEG
milo snežnobelega barve
- omamljivega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno blago
za občutljivo kožo. Posrečena
dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST